

PLA DE PREVENCIÓ DE DROGUES I PANTALLES

2022 - 2026

Sant Pere de Ribes

Juny 2022

Sant Pere de Ribes

Encàrrec:

Regidoria de Salut

Ajuntament de Sant Pere de Ribes

Ajuntament
Sant Pere de Ribes

Autoria:

Pep Cura, FSC. Tècnic del Departament de Prevenció i Sensibilització.

Otger Amatller, FSC. Coordinador del Departament de Prevenció i Sensibilització.

Grupo Lagunduz

Suport tècnic i financer

Núria Garcia Rosell. SPOTT. Centre de Prevenció i Intervenció de drogodependències

Gerència de Serveis de Benestar Social

Diputació de Barcelona

Publicat a Sant Pere de Ribes, juliol 2022

Aquest Pla s'ha dut a terme amb la participació de:

Julià Raventós (Salut), Núria Morató (Salut), Tere Inglaturre (Salut), Maria Fernández (Salut i Escola), Encarna Otero (Inserció Juvenil), Carlos Marín (Servei a les persones), Sandra Val (PEE), David Guerrero (Policia local), Antonio Picón (Policia Local), Irene Pardo (Cultura), Pau Garriga (GER), Arnau (Coord barraques), Jordi Garriga, Anaïs (La Casota), Nadine (La Casota), Sandra (Espai Obert Les Roquetes), Anna Espinosa (SIS), Leonor Solís (SIS), Mònica Luna (Educadora Social), Azucena Fernández (Educació), Marc Gay (Joventut), Irene (Joventut) Rubén (Joventut) Jana (Joventut), Joan Pasqual (Joventut), Lluís Cucurull (TRACA), Núria Puentes (Pla Comarcal del Penedès), Enric Marcos (Pla Local de Sitges), a les AFA's de primària, a les direccions i als claustres de professors i professores dels instituts (Xaloc, Can Puig, Montgròs, A. Galí) i a tots els seus alumnes que han volgut participar responnent les enquestes d'aquest Pla.

Pròleg

En els darrers anys tant a Sant Pere de Ribes com a la resta del territori català l'ús de pantalles i internet ha anat agafant protagonisme en el temps lliure i el context d'oci de la gent més jove. D'altra banda, veiem com el consum de drogues continua present al nostre municipi. La presència d'aquests fenòmens, però, no es limiten exclusivament a la gent jove sinó que afecta de manera transversal i específica a totes les edats.

Davant d'aquest repte important que se'ns planteja és necessari poder veure la totalitat dels fenòmens i com ens afecten particularment a Sant Pere de Ribes per després dissenyar un conjunt d'estratègies i d'accions que vagin des de la prevenció fins a l'atenció per tal donar-hi respostes adequades.

Justament això és el que planteja aquest document que teniu entre mans i que ens il·lusiona poder-vos presentar. És doncs amb l'objectiu d'iniciar i consolidar unes polítiques públiques a Sant Pere de Ribes que contemplin la prevenció i l'atenció dels fenòmens dels consums de drogues i els usos de pantalles que us presentem el **Pla de prevenció de drogues i Pantalles 2022-26**.

ANTÒNIA PULIDO FERNÁNDEZ

1a tinenta d'alcalde

Índex

Pròleg	3
1. Antecedents	5
2. Introducció i principis rectors	7
3. Marc teòric; bases per la intervenció preventiva	8
4. Metodologia	16
5. Diagnosi de la situació actual	18
5.1 Metodologia	18
5.2 Conclusions diagnòstiques	20
6. Objectius del Pla	27
6.1 Objectiu general	27
6.2 Objectius específics	27
7. Població destinatària	30
8. Estructura Organitzativa	31
9. Pla d'acció	33
Eix 1: Prevenció i Educació	34
Eix 2: Oci i Festa	42
Eix 3: Prevenció i Comunitat	51
Eix 4. Atenció	57
Eix 5: Comunicació i Sensibilització	59
Eix 6: Prevenció, recerca i coneixement	63
Eix 7: Coordinació i Planificació	67
10. Calendari del Pla 2022-26	75
11. Avaluació	78
12. Recomanacions per la implementació del Pla	82
13. Recursos tècnics i econòmics externs	84
Bibliografia	85
ANNEX 1: Pla de treball anual (2022-23)	88
ANNEX 2: Apunts sobre l'evidència i l'eficàcia de les accions preventives	89

1. Antecedents

Un dels elements bàsics a l'hora d'elaborar un Pla que s'ajusti a les necessitats de Sant Pere de Ribes és partir de la feina feta des dels diferents àmbits de l'Ajuntament en matèria de prevenció de conductes addictives i educació en promoció de la salut. En aquest sentit, alguns dels antecedents més importants que tracen aquesta línia de treball són:

- Elaboració del **Pla de Drogues de Sant Pere de Ribes 2010-2013**, elaborat per l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes conjuntament amb la Mancomunitat Penedès Garraf i amb el suport de la Diputació de Barcelona.
- Elaboració de l'**Ordenança general per la convivència i el civisme** de l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes, abril de 2017.
- Elaboració del **Programa de mesures alternatives a la sanció** Sant Pere de Ribes, maig de 2017.
- Coordinació amb el Pla supramunicipal de prevenció en drogodependències de Canyelles, Cubelles i Olivella (Traca) 2017-2020, elaborat pels Ajuntaments de Canyelles, Cubelles i Olivella i el Consell Comarcal del Garraf.
- Elaboració del **Pla de Salut Integral Sant Pere de Ribes 2018 – 2021**, elaborat pel Consorci Sanitari del Garraf a demanda de l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes amb el suport de la Diputació de Barcelona, el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya i la Red Española de Ciudades Saludables (dins l'estratègia de municipis saludables).

Potser la més recent i important de les estratègies anteriors és el Pla de Salut Integral. Aquest, en el seu apartat de conclusions, situa la necessitat d'elaborar un Pla que permeti coordinar totes les accions preventives que es realitzin al municipi.

Com podem veure a la figura de sota, tres dels principals temes relacionats amb la salut que més preocupen als professionals de Sant Pere de Ribes corresponen al consum de drogues, el consum d'alcohol i el consum de tabac.

Problema	Criteris de prioritització					
	Magnitud del problema	Risc de la no intervenció	Factibilitat	Importància per a la ciutadania	Total	
Consum de drogues	95	104	65	95	359	1
<i>Salut:</i> <i>Problemes de salut: alteracions del metabolisme dels lípids (colesterol, triglicèrids...), hipertensió arterial, obesitat, trastorns d'ansietat i/o ansietat, depressió i rinitis al·lèrgica.</i> <i>Malalties: Hipertensió arterial, diabetis, depressió, malaltia pulmonar obstructiva crònica i malaltia renal crònica.</i>	96	101	63	91	351	2
<i>Alimentació: alimentació no saludable</i>	93	97	69	85	344	3
Consum d'alcohol	91	99	61	85	336	4
<i>Activitat Física: sedentarisme/manca d'activitat física</i>	85	91	60	77	313	5
Consum de tabac	92	96	60	84	332	6
<i>Salut Mental: Ansietat i/o ansietat, depressió, Hiperactivitat i trastorns de la conducta en gent jove</i>	89	95	63	78	325	7
<i>Salut sexual i reproductiva: malalties de transmissió sexual, interrupció voluntària de l'embaràs, embarassos en adolescents</i>	86	93	58	84	321	8
Manca d'activitats de lleure col·lectiu	72	68	69	72	281	9
<i>Mobilitat i Transport: ús predominant del vehicle privat versus el públic</i>	75	70	60	64	269	10
<i>Medi Ambient: Manca d'utilització de l'entorn natural del municipi per a la promoció de la salut</i>	49	45	48	47	189	11

Pla de Salut Integral Sant Pere de Ribes 2018 – 2021

Aquesta prioritització de necessitats que acompanya la diagnosi de la situació actual sobre Salut a Sant Pere de Ribes es tradueix en la **primera Línia Estratègica** a desenvolupar al municipi: Prevenir el consum de substàncies addictives.

L'elaboració del Pla de prevenció de drogues i pantalles de Sant Pere de Ribes respon doncs a les necessitats detectades al municipi en el Pla de Salut 2018-2021.

Línia Estratègica 1: Prevenció de drogodependències i altres addiccions

Pla Local per la Prevenció de Drogodependències i altres Addiccions

- Servei d'atenció a famílies i joves
- Prevenció i conscienciació

Projecte Educadors de Carrer

- Activitats de lleure i tallers
- Orientació i acompanyament socio-educatiu

PWP. Pla de Salut Integral Sant Pere de Ribes 2018 – 2021

4. Introducció i principis rectors

El Pla de prevenció de drogues i pantalles neix, tal com vèiem en l'apartat anterior, de la necessitat de l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes i amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona, d'elaborar un Pla que doni estabilitat i continuïtat a les accions preventives que es realitzen al municipi.

En aquest sentit, un Pla de prevenció de drogues i pantalles a nivell municipal hauria de ser:

- Un instrument que ofereix estabilitat a les accions i programes que es desenvolupen en aquests àmbits i assegura millors intervencions augmentant la probabilitat d'èxit i reduint les conseqüències negatives del consum de drogues i mal ús de pantalles.
- Ha de servir per establir les necessitats a què es vol donar resposta per afrontar el fenomen del consum de drogues -i els problemes derivats del seu consum-, i el mal ús de pantalles.
- Ha d'afavorir la màxima participació d'entitats i administracions des de la fase inicial que permetrà tenir una anàlisi correcta de la realitat.
- El propòsit del Pla és l'abordatge integral en l'àmbit de les drogues des del seu consum recreatiu fins a un consum problemàtic així com de l'ús disfuncional, mal ús o l'abús de pantalles.
- Ha de ser una eina dinàmica que es modifiqui a mesura que vagi canviant la situació social que el motiva.
- Ha de ser un instrument aglutinador que doni coherència a les respostes oferides des dels diferents nivells de l'Administració, o des dels diferents agents que treballen en aquest àmbit al territori.
- Des del seu disseny és fonamental pensar en la necessitat de l'avaluació per tal de ser conscients de la seva eficàcia i eficiència.

El Pla de prevenció de drogues i pantalles de Sant Pere de Ribes dona cobertura als 31.525 habitants empadronats al municipi.

La voluntat d'aquest Pla és poder-se coordinar i col·laborar amb la resta de plans presents al Garraf i a les comarques veïnes, aconseguint així, aprofitament de recursos i millors resultats en les respectives intervencions.

La durada del Pla és de 5 anys a comptar a partir del 2022, per tant, arribat el 2026 caldrà fer-ne una avaluació, i actualitzar el Pla de prevenció de drogues i pantalles de Sant Pere de Ribes amb validesa 2027-2031.

3. Marc teòric: les bases per la intervenció preventiva

La **prevenció** de drogues, tot i ser un camp jove al qual li queda molt camí per recórrer i moltes qüestions per resoldre, és **l'opció més prometedora per evitar els danys associats als consums de drogues**.

En pocs anys, el camp de la **prevenció ha realitzat un salt qualitatiu** i s'ha consolidat, especialment en els països més industrialitzats, els quals són també els que tenen més alt nivell de consum i abús de substàncies. Aquesta millora no ha esdevingut per atzar sinó per la destinació, un cop la prevenció ha demostrat la seva utilitat i eficàcia, de gran quantitat de recursos tan econòmics com humans.

També ha donat més rigorositat a l'àmbit de la prevenció l'abandonament de determinats discursos catastrofistes, els quals tenien com a objectiu "salvar els joves", o "una croada o guerra contra les drogues", discursos carregats de moralisme, però poc realistes que durant molts anys han tancat la porta a treballs rigorosos i efectius.

Encara, però quan s'utilitza el concepte prevenció de drogues a nivell general, la majoria de la població ho relaciona amb les drogues il·legals, tot i que en analitzar el fenomen, s'observa com aquelles substàncies que suposen més consum, i també més conseqüències negatives, són precisament les legals (alcohol i tabac) i la droga il·legal més socialitzada i normalitzada (cànnabis). Potser per aquesta raó la majoria de programes de prevenció s'orienten cap a aquestes tres substàncies.

A primera vista pot visualitzar-se que el treball preventiu en l'àmbit de les drogues és quelcom homogeni, però en el moment que es realitza una acció, al tractar-se d'una intervenció sobre la realitat, implica a la vegada una concepció de la societat, de la persona, de la substància i del rol que aquesta juga en aquesta realitat. Es defineix, doncs, un model de societat al que s'aspira arribar i, per tant, conté un **aspecte ideològic** que és necessari tenir present.

Si féssim un breu repàs històric dels **paradigmes dominants en matèria de drogues** podríem copsar com aquestes han tingut presència des de molts diferents àmbits i amb pràctiques molt diverses al llarg de la història i de les societats. Des de la dimensió catàrtica fins a la cerimonial, passant per la mitològica, la recreativa, la terapèutica i així com la preventiva de malalties o epidèmies. En cada societat, en cada cultura, les restriccions i els usos han estat diferents. La moralitat, la política, la religió, l'economia, i un llarg etcètera seran elements que marcaran el model de relació amb les substàncies i el seu ús.

Els successius models d'intervenció en l'àmbit de les drogues aplicats al llarg del temps no segueixen una línia evolutiva de caràcter progressiu i de constant millora, sinó que responen a adaptacions particulars del context social i polític.

Tot i així, existeix una forta relació entre els avanços científics i els successius models aplicats, però sense que cap model posseeixi la suficient evidència com per assumir la direcció científica de la intervenció.

Concretament, en el camp de la prevenció, existeix la **problemàtica de la sobreabundància de models teòrics**, molt ben construïts, però inaplicables més enllà del disseny experimental, ja que caldrien uns recursos, una temporalitat i una concepció del fenomen per part de la població difícilment aplicables.

Els primers enfoccs preventius es van centrar en el concepte d'higiene, que es representava amb el sanejament del medi i la cura del cos, com a principal mesura sanitària, naixent el **Model Mèdic** de la malaltia, en el qual el consum de drogues es definia com a malaltia i la persona era una víctima o pacient. L'abordatge, doncs era únicament en el context clínic tradicional i en una concepció individualista, deixant a banda les influències de l'ambient, els factors familiars i socioculturals i on, el pacient, té molt poc a dir en el seu propi tractament.

És en aquest moment on es defineixen **tres nivells de prevenció: primària, secundària i terciària** (Caplan, 1980). La primera s'aplicaria de forma més universal, quan encara no existeix el consum, i el seu objectiu seria impedir o retardar l'inici d'aquest. Un cop ja s'ha iniciat el consum, es passaria a la secundària on s'intentaria disminuir progressivament el consum fins a la seva desaparició. Però si el consum ja ha esdevingut problemàtic, entraria en funcionament el tercer nivell, el qual actuaria sobre els efectes visibles i els possibles que puguin aparèixer. El mateix autor ho definia sintèticament en prevenir, curar i rehabilitar.

Des d'un punt de vista pràctic, aquest Model Mèdic intenta, des de les seves intervencions, modificar aquells aspectes personals i individuals i descarta els canvis en els sistemes socials, delegant tota la responsabilitat als "especialistes".

Aquest model va evolucionar cap al **Model de Salut Pública**, el qual amplia els orígens causals més enllà dels factors biològics, i hi afegeix l'ambient físic i social. Aquest mateix Model va desenvolupar un nou model explicatiu, el **Model Ecològic**, el qual destaca que en la Prevenció Primària es poden aconseguir els objectius de tres formes diferents:

1. Eliminació dels "agents patògens": El que equivaldria a la Reducció de l'Oferta.
2. Enfortiment de la resistència de l'Hoste: intentant millorar les capacitats individuals per rebutjar l'oferiment de drogues.
3. La modificació de les condicions ambientals: que implicaria considerar els factors de risc a nivell familiar i comunitari, millorant la qualitat de vida.

Així doncs una definició de prevenció segons aquest paradigma podria ser en sentit ampli com: *"l'acció i l'efecte de les intervencions dissenyades per canviar els determinants individuals, socials i ambientals de l'abús de drogues legals i il·legals, incloent tant l'evitació de l'inici a l'ús de drogues com la progressió a un ús més freqüent o regular entre poblacions en situació de risc"* (EMCDDA; 2000).

Seguint aquesta definició les estratègies de prevenció tindran l'objectiu de treballar sobre les persones (actituds, habilitats, competències); sobre el context (transformació de l'entorn); i sobre la substància (mesures legislatives, punitives, control del tràfic, etc).

Més recentment, s'ha realitzat una actualització de la classificació dels nivells de prevenció abans citats, i **s'han substituït per aquests tres altres nivells**: Universal (a tothom sense distinció), Selectiva (als grups de risc) i Indicada (a consumidors d'alt risc). (Gordon, 1987).

Prevenció universal: S'adreça a tota la població amb programes, actuacions o missatges que tenen com a objectiu prevenir l'inici del consum, retardar l'edat d'inici del consum i l'abús, o reduir la prevalença global del consum d'alcohol, tabac i altres drogues. La missió d'aquest tipus de prevenció és aturar l'inici de l'abús de substàncies, i facilitar als individus la informació i les habilitats necessàries per prevenir el problema. Aquests programes s'adrecen a grans grups poblacionals sense un cribratge previ de l'exposició a potencials factors de risc d'abús de substàncies psicoactives. És a dir, es planifiquen considerant que tots els membres de la població destinatària comparteixen el mateix nivell de risc, encara que, de fet, l'exposició als factors de risc variï entre els individus.

Prevenció selectiva: S'adreça a subgrups de la població que es consideren exposats a certs factors de risc associats al consum de drogues, i per tant, en risc d'abús, tenint en compte la seva pertinença a un segment determinat de la població que presenta conductes potencialment associades al desenvolupament de problemes relacionats amb les drogues, per exemple, joves infractors, joves que presenten problemes d'inadaptació a l'escola o d'absentisme i fracàs escolar. Tenen com a objectiu prevenir l'inici del consum, retardar-lo en el temps, i també prevenir els possibles problemes relacionats amb els consums (intoxicacions, conductes sexuals de risc, cops de calor, accidents de trànsit, conductes violentes, etc.).

Aquests grups en situació de risc més alt que la població general es poden identificar tenint en compte factors de risc biològics, psicològics, socials o ambientals coneguts per estar associats a l'inici de comportaments d'abús de substàncies psicoactives. Per la seva identificació cal definir indicadors com l'edat, el gènere, la història familiar, el lloc de residència, etc. El coneixement i la consideració de tots aquests aspectes permet el disseny d'actuacions específicament adreçades a afrontar-los de forma preventiva i no estigmatitzant.

Prevenció indicada: Els programes i les actuacions indicades es despleguen a partir de la identificació d'individus que presenten signes inicials de problemes greus associats als consums de substàncies psicoactives (però no criteris de dependència del DSM-V), així com altres problemes de conducta. La població diana de la prevenció indicada presenta trastorns per abús o dependència de substàncies a un nivell subclínic que sovint encara està sotmès a les variacions del comportament adolescent.

Els programes i les actuacions preventius de nivell indicat tenen com a finalitat aturar el consum esporàdic o l'abús de drogues, i afrontar principalment, i de manera personalitzada, els factors de risc associats.

Prevenció determinada: Prevenció dirigida als individus i grups de persones consumidores de drogues amb diagnòstic de drogodependències i altres trastorns de salut relacionats

(Generalitat de Catalunya. Subdirecció General de Drogodependències. Direcció General de Salut Pública. 2008).

L'evolució dels **programes de prevenció** ha estat considerable des dels primers que es van dur a terme als anys 60. Aquests primers programes es basaven en el **model racional o informatiu**. Posteriorment als anys 70 van prendre força aquells **programes afectius i inespecífics**. Als 80, van predominar els programes basats en el **model d'influència social**, on s'entrenava les habilitats de resistència i les habilitats socials. I va ser a partir dels anys 90 on l'evidència científica ha basat els **programes de prevenció treballant primordialment l'aprenentatge de diferents tipus d'habilitats**.

Aquests models es podrien incloure en el marc dels **Programes Lliures de Drogues** o alguns d'ells també com a **Reducció de la Prevalença**, en les últimes dues dècades ha aparegut amb força la **Reducció de Riscos** derivada inicialment dels **Programes de Reducció de Danys**.

Per Minno (1993) defineix les estratègies de **Reducció de Riscos** com a: *“el conjunt de mesures socio-sanitàries individuals i col·lectives, dirigides a minimitzar els efectes fisiològics, psíquics i socials negatius associats al consum de drogues”*.

Aquest Model es basa en diferents arguments on s'exposa la poca credibilitat que poden tenir aquells paradigmes amb l'objectiu d'eliminar o reduir significativament el consum de drogues, a saber:

- És poc raonable pensar en la reducció de l'oferta de les drogues legals (alcohol i tabac) i la gran quantitat de fàrmacs que actualment s'usen indegudament.
- Existeix actualment una alta probabilitat del consum de drogues durant l'adolescència. On la població consumidora no es diferencia a nivell de comportament i conflictivitat de la població no consumidora.
- Existeix evidència que molts dels consumidors de drogues actuals no han desenvolupat pautes perjudicials o problemàtiques en el seu ús.
- El fet que les drogues sempre hagin existit i la més que alta probabilitat de que continuïn estant presents en la nostra societat, determina que l'objectiu s'hauria d'orientar no cap a disminuir o eliminar el consum sinó a reduir els seus efectes perjudicials.

Des de les Polítiques de Reducció de Riscos no s'estructura en nivells sinó en criteris de benestar. **L'objectiu d'aquesta perspectiva no és l'abstinència sinó la reducció i minimització dels efectes negatius del consum de drogues**. No sols es treballa la millora de la salut sinó també d'altres aspectes com l'evolució de la persona, la participació en el context social, la marginació, les dinàmiques laborals, l'estigma, entre d'altres. Entenent-se que **la Reducció de Riscos ha de ser una pràctica educativa i sanitària mancada de valoració moral, on el consum responsable hi ha de tenir cabuda**.

L'estratègia preventiva dels Programes de reducció de riscos es basen en els següents aspectes clau:

- La constatació de què les drogues es continuaran consumint per un sector de la població.
- La resistència d'aquestes persones a accedir a serveis especialitzats, ja que aquests recursos sols hi accedeixen persones que ja tenen un problema evident.
- El fet que hi ha joves que no volen abandonar l'ús de certes drogues, però estan disposats a preocupar-se per la seva salut i a canviar hàbits per millorar-la.
- L'evidència que molts dels problemes que han patit molts joves es podrien haver evitat amb un treball informatiu previ.
- Per les persones que han decidit no consumir, la informació pretén reforçar la seva posició i oferir, en cas de consum, una guia vàlida per un ús responsable.
- Per les persones que han decidit consumir, la informació pretén proporcionar elements útils que afavoreixin un consum de menor risc.

Però conscients que la informació per si sola no garanteix una modificació de la conducta, es tenen en compte altres factors:

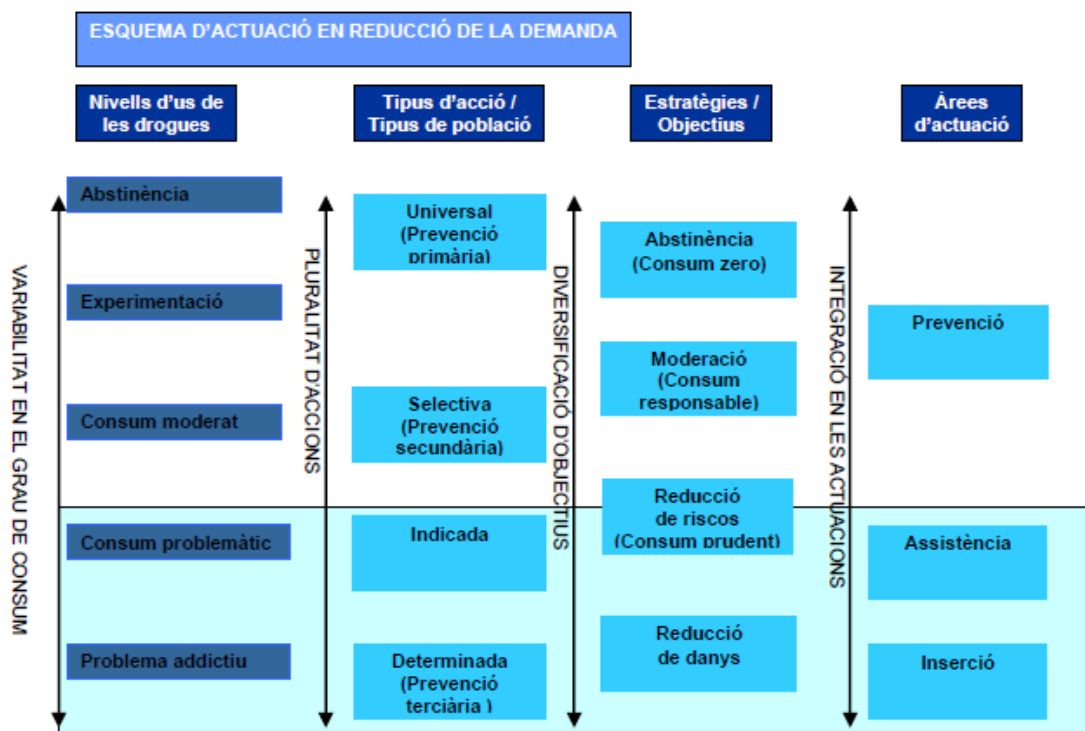
- La presa de decisions, amb l'objectiu de la millora de l'autonomia i maduració de la persona.
- La responsabilitat de les pròpies decisions, així com l'assumpció de les possibles conseqüències.
- Els recursos i els procediments per resoldre conflictes.
- L'autoconeixement de les limitacions i possibilitats pròpies.
- Les formes d'autocontrol del consum.
- Aspectes que fan referència al grup, a l'entorn o a l'entrenament de les habilitats socials.
- La debilitat davant la pressió de grup.
- El respecte cap a les decisions i opcions dels altres.
- La responsabilitat amb un mateix i amb els altres.
- Les alternatives al consum.

Així doncs, d'acord amb els objectius i aspectes sobre els quals intervenen o es proposen intervenir, no correspondria parlar tan de prevenció, en el sentit d'evitar determinats problemes, sinó de promoció, entesa com el **desenvolupament de capacitats i habilitats**

per resistir certs factors de risc. Es potencia la presa de decisions destacant la responsabilitat individual, l'objectiu últim de la qual, seria proporcionar possibilitats de desenvolupament personal, on la decisió d'assumir riscos de desenvolupar pautes d'ús inapropiat o perjudicial i l'opció per consumir drogues seria una decisió conscient.

Davant les diferències substancials que poden suscitar els diferents models exposats en el camp de la prevenció, el que sembla quedar clar és la importància de la línia teòrica i ideològica des d'on es realitzen les intervencions. I que la tria dels programes a executar sigui coherent amb aquesta línia de treball. En el cas contrari, ens podríem trobar amb contradiccions que poden suposar confusió entre la població destinatària i que els objectius del Pla acabin difuminant-se en un seguit d'activitats sense un objectiu comú.

En conseqüència, **des del Pla de prevenció de drogues i Pantalles de Sant Pere de Ribes 2022-26, s'assumeix el Model de Reducció de Riscos com el propi i on cadascuna de les possibles accions a realitzar haurà de tenir definida el tipus d'estratègia i l'àrea a on s'emmarca aquesta actuació.** Una imatge gràfica i entenedora la podem extreure del V Plan de Drogodependències d'Euskadi 2004-2008 per tal de ser guia i model del tipus de respostes que s'han de donar segons els usos o relacions, que la població diana escollida, tingui amb les drogues.

Font: V Plan de Drogodependències d'Euskadi 2004-2008

Així, la intervenció preventiva, segons l'ús de drogues, haurà de tendir a crear les condicions per tal que la població estigui capacitada per prendre les decisions i poder gestionar la seva relació amb les drogues:

1. Reforçant l'actitud i decisió d'abstinència, entre els no usuaris de drogues.
2. Orientant respecte als riscos de l'ús de determinades substàncies.
3. Promovent, entre els usuaris, la regulació de l'ús de substàncies tan a nivell de freqüència com de dosis.
4. Orientant als usuaris en el reconeixement de símptomes i signes associats a nivells de compromís perjudicial amb les drogues.
5. Orientant i estimulant la seva incorporació a serveis d'atenció a usuaris que ja estan patint les conseqüències adverses.

L'ús disfuncional de les pantalles, un nou repte per la prevenció

D'es d'una perspectiva preventiva veiem com el fenomen dels usos de pantalles pot ser abordat partint dels mateixos models i paradigmes que el consum de drogues (sempre que es tinguin amb consideració algunes diferències clares). Estem veient doncs com uns models, estratègies i perspectives que tenen un cert recorregut, com veiem que ho són els relacionats amb la prevenció de drogues, es poden aplicar a la prevenció dels usos de pantalles.

Un exemple el trobem en com es valora l'entorn familiar de la persona que està patint unes conseqüències negatives pel consum de drogues o per l'abús de pantalles. La presència d'un mal funcionament familiar és motiu de múltiples problemes en els adolescents. Un entorn familiar desestructurat i amb dificultats socioeconòmiques s'ha relacionat amb una pitjor supervisió dels menors. Això afavoreix l'ús abusiu de pantalles de manera sostinguda i disminueix la possibilitat d'accedir a activitats d'oci formatives i recreacionals, provocant un augment del risc d'acabar desenvolupant una addicció (Matalí i Alda, 2008).

També s'ha relacionat l'ús disfuncional de les noves tecnologies amb els models de rols paterns i els estils educatius (excés d'autoritarisme i rigidesa o excés de permissivitat i desatenció).

D'altra banda, el desconeixement d'alguns pares dels riscos de la sobre utilització de les noves tecnologies i la falta de control que d'això se'n deriva, fan que l'adolescent aconsegueixi un accés il·limitat i freqüent, que pot comportar un ús poc responsable i una possible conducta addictiva.

Echeburua i Requesens fan una proposta sobre factors de risc i factors de protecció implicats en l'abús de pantalles.

Factors de risc:

- Factors personals: Característiques de personalitat o estats emocionals: impulsivitat, disfòria, intolerància a estímuls desplaents físics (dolors, insomni o fatiga) o psíquics (disgustos, preocupacions o responsabilitats), cerca exagerada d'emocions fortes. Problemes de personalitat: timidesa excessiva, baixa autoestima o rebuig a la imatge corporal, o afrontament inadequat de les dificultats quotidianes. Problemes psiquiàtrics previs. Insatisfacció personal amb la seva vida o manca d'afecte.
- Factors familiars: Entorns rígids, autoritaris (amb fills/es dependents, irresponsables o rebels). Entorns desestructurats o permissius, amb normes inexistentes o inconsistents i amb falta de coherència entre el model patern i matern.
- Factors socials: Aïllament social o relació amb un grup de persones que abusen de les pantalles; pressió de grup i circumstàncies d'estrès (fracàs escolar, frustracions afectives o falta d'objectius)

Carles Sedó ens ofereix una versió simplificada amb alguns dels principals factors involucrats en el desenvolupament de mals usos de les pantalles:

Factors de protecció:

- Bones relacions socials
- Equilibri emocional i psicològic
- Context d'ordre amb normes i límits
- Vida rica offline

Factors de risc:

- Dificultats d'expressió
- Aïllament i dificultats de relació
- Limitacions físiques i psíquiques
- Abandonament (falta de referents)
- Context d'anomia i desordre, manca de límits
- Consumisme i hedonisme

Segons Bernabeu, els senyals d'alerta als que les famílies haurien d'estar atents són:

- Tendència a l'aïllament familiar
- Baix rendiment escolar
- Deixar de banda activitats relacionals, socials, etc...
- Utilització compulsiva, excessiva i perjudicial
- Estils de vida totalment sedentaris, sense activitats fora de les obligacions formals
- "Inversió social": totes les amistats són virtuals
- Canvis en els patrons del son i vigília

Cal destacar que parlem de senyals que han d'avaluar-se de forma conjunta, contextualitzant el problema; ja que per si sols no signifiquen problemàtica.

4. Metodologia

Aquest Pla s'ha realitzat a través de **metodologies participatives** aplicades en els moments de recerca d'informació, d'anàlisi de la situació, de comprensió de la realitat i de recull de propostes.

Un dels objectius principals de la metodologia és promoure les decisions consensuades a través de tres òrgans principals que realitzen el Pla: el grup motor, la comissió participativa o tècnica i la comissió política.

El **Grup Motor** ha portat el ritme i el timó de totes les decisions i propostes que s'han pres per dur a terme el procés. Les propostes i decisions tècniques consensuades en aquest grup s'han traslladat a la Comissió Participativa per a la seva validació i execució.

La **Comissió Participativa** ha estat formada per personal tècnic de diferents àrees de l'administració local així com representants d'entitats i de la societat civil. Aquesta Comissió ha estat cabdal per a poder realitzar una bona diagnosi i per garantir l'execució del Pla gràcies als consensos i decisions preses conjuntament amb una base més àmplia.

Finalment, la **Comissió Política** reunida en els Plens municipals ha tingut la funció de validar i aprovar la feina a fer (inici del procés) i la feina entregada (final del procés).

Tot el procés ha tingut una durada de 10 mesos que ha esdevingut entre el mes de novembre de 2021 i el mes d'agost de 2022.

Calendari de l'elaboració del Pla de prevenció de drogues i Pantalles 2022-26

FASE	MES									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
F0. Prèvia										
F1. Diagnosi										
F2. Elaboració del Pla										
F3. Validació i Avaluació										
F4. Presentació i lliurament										

5. Diagnosi de la situació actual

5.1 Metodologia

La diagnosi s'ha orientat sobretot a **identificar com són els consums de drogues i els usos de pantalles** a Sant Pere de Ribes. Tanmateix, també s'ha orientat a conèixer les **estratègies preventives** que s'han desplegat per pal·liar els efectes negatius d'aquest dos fenòmens (drogues i pantalles) així com els **processos i dinàmiques entre àrees** de l'Ajuntament implicats en la gestió i prevenció d'aquests.

A continuació s'exposa el procediment metodològic seguit al llarg del procés de diagnosi del Pla de prevenció de drogues i pantalles a partir de les tècniques utilitzades. L'ús d'una tècnica de recollida de dades o d'una altra es dissenya en funció de les característiques de la població i del seu context, així com dels objectius de l'anàlisi i dels recursos disponibles. És per això que en el cas del Pla de prevenció de drogues i pantalles de Sant Pere de Ribes s'ha optat per **combinar tècniques quantitatives** que s'han aplicat a un segment "controlat" i accessible de la població (els i les joves que estan estudiant a secundària) i per altra banda s'han aplicat **tècniques d'investigació qualitatives** per obtenir informació més general i de processos.

Tècniques d'investigació qualitativa

Entrevistes individuals

Per tal d'aprofundir sobre aspectes qualitatius vinculats als fenòmens del consum de drogues i usos disfuncionals de pantalles, s'han desenvolupat un seguit d'entrevistes semiestructurades, les quals han permès assolir una profunditat comprensiva sobre determinades qüestions rellevants per a la diagnosi. Es tracta d'una modalitat d'entrevista semiestructurada –en quant al grau d'estructuració– i en profunditat –quant al grau de directivitat–.

S'ha obtingut informació a partir de 12 entrevistes:

- Pla Local de prevenció de drogues TRACA
- Programa Salut i Escola
- Entitat_GER
- Servei d'Intervenció Socioeducativa (SIS)
- Agent clau_1
- Agent clau_2
- Agent clau_3
- Serveis Socials
- Cap de la Policia Local
- Àrea de Joventut
- Àrea d'Educació

- CAS Vilanova

Treball en grup (Comissió Participativa)

Per tal de sondejar quines eren les necessitats preventives específiques per àmbits, s'ha convocat als diferents membres de la Comissió Participativa. Amb ells i elles s'ha fet un treball horitzontal i participatiu que ha permès obtenir informació significativa que ha complementat la diagnosi del Pla.

Tècniques d'investigació quantitativa

Enquesta

Per poder conèixer en profunditat la realitat del consum de drogues i ús disfuncional de pantalles al municipi s'han dissenyat **dos models d'enquesta** que s'han passat a 2 grups diana diferenciats: estudiants de ESO i pares i mares de primària.

En el **primer grup** s'ha dissenyat una enquesta partint de les preguntes de l'informe ESTUDES 2021 d'àmbit estatal que analitza els mateixos fenòmens que ens interessava abordar. D'aquesta manera hem pogut obtenir uns resultats comparables amb la resta de l'Estat i així poder inferir sobre la "gravetat" dels resultats. Aquesta enquesta que s'ha passat als alumnes de la ESO ha estat modificada quan se'ls hi ha passat als alumnes de 1er i 2on d'ESO per evitar qüestions anti-preventives.

Pel que fa al procediment mostral, s'ha utilitzat un mostratge aleatori simple, ja que no coneixíem a priori aquells individus que assolirien uns valors més alts o més baixos.

S'han obtingut resultats dels 4 instituts amb una mostra vàlida de **856 alumnes**. Atès que tota la població d'estudiants d'ensenyament secundari obligatori a Sant Pere de Ribes és de 1798 alumnes, **s'ha assolit arribar al 47,6% de tot l'univers de l'estudi**.

L'error mostral determina el nivell de confiança possible respecte els resultats obtinguts. A menor marge d'error mostral, major és el nivell de confiança dels resultats. Amb la població estudiant s'ha assolit un **marge d'error d'un 3,19%**, podent establir un **nivell de confiança del 99%**. El màxim nivell de confiança que poden tenir uns resultats quantitatius obtinguts a partir d'aquesta tècnica.

NOTA: Les preguntes de les enquestes feien referència a períodes on el COVID i les restriccions eren presents. Aquest fet pot ser un biaix important en la lectura dels resultats.

Al **segon grup** conformat per pares i mares de primària, ens interessava conèixer quines dificultats en la gestió dels dispositius tenien a casa i com es vivien dins el nucli familiar. Hem aconseguit **98 respostes**. No s'ha pogut determinar el tamany de la mostra dels pares

i mares de primària i, per tant, els resultats aconseguits en aquest sub-grup no seran considerats representatius però sí orientatius.

5.2 Conclusions diagnòstiques

A partir de la metodologia exposada s'han obtingut uns resultats que ens permeten fer una fotografia diagnòstica al voltant dels usos de drogues i de pantalles al municipi. Els resultats s'han agrupat de manera resumida en **5 blocs de continguts**. Aquests són els següents:

1. Elements idiosincràtics del municipi
2. El consum de drogues
3. La festa
4. Les pantalles
5. Les respostes del municipi

Passem a continuació a exposar els resultats per blocs.

1. Elements idiosincràtics del municipi

Dos nuclis, quatre instituts i un punt de trobada

Sant Pere de Ribes és un municipi d'aproximadament 31.500 habitants que té la particularitat de tenir dos nuclis ben diferenciats (Ribes i Roquetes) i diverses urbanitzacions disseminades pel territori del municipi. Entre ells existeixen diferències socioeconòmiques i culturals significatives.

La presència de 4 instituts (públics) i 7 escoles de primària (públiques) i altres de privades, fan de Sant Pere de Ribes un municipi que atrau i nuclea moviments de població jove (del mateix municipi i de fora). De la mateixa manera, aquesta oferta educativa, pot explicar, en part, una nova onada migratòria que ha vingut de la metròpolis amb canalla i amb dinàmiques més diürnes i familiars que poden haver modificat determinades dinàmiques d'oci.

Festa, tradició i moviments associatius

El moviment associatiu a Sant Pere de Ribes ha estat i és molt present. Aquest, permet articular propostes culturals autogestionades que arrossegueu a força gent de diferents generacions. Sovint, aquest moviment associatiu, independentment del tipus d'associació, es vincula amb la festa popular al carrer, i aquesta, amb el consum d'alcohol.

Les festes al carrer, especialment la Festa Major, té un fort component folklòric que reposa en una estructura rígida de festa tradicional. Com a tants altres pobles que comparteixen aquesta característica, les dinàmiques de la festa es viuen com una posada en escena de petits rituals de pas cap a la transició adulta en societat. En aquest sentit, podríem parlar que existeix un "mecanisme social d'aprenentatge" de què toca fer i com toca viure la festa. Aquest pot ser un element clau a l'hora de dissenyar polítiques i propostes preventives.

2. El consum de drogues

Prevalences de consum

Les drogues més consumides a Sant Pere de Ribes són: l'alcohol, el tabac, les begudes energètiques, el cànnabis (en forma de marihuana i no de haxix, que està en desús) i la cocaïna (en menor mesura i entre la població més adulta). El consum d'hipnosedants, tot i ser molt menys prevalent que les altres drogues, sembla que augmenta el seu ús entre la població jove. El consum d'altres substàncies com l'speed (anfetamina), l'èxtasi el GHB o substàncies al·lucinògenes (LSD o bolets) és poc significatiu.

Aquest consum, tot i percebre's com a elevat per la població adolescent i jove, en realitat és més baix en comparació al territori espanyol.

Caldria doncs orientar les accions preventives sobretot al voltant del consum d'alcohol, tabac, cànnabis, begudes energètiques i cocaïna (entre la població més adulta).

Accessibilitat

Pel que fa a l'accessibilitat, l'alcohol, el tabac i el cànnabis es perceben com a substàncies accessibles. També, entre la població adulta, la cocaïna sembla ser accessible. La resta de substàncies es veuen allunyades i difícils d'obtenir.

Percepció de risc

La percepció de risc general sobre aquestes substàncies està alineada amb la de la resta de l'estat, per tant, caldria treballar per mantenir, en l'àmbit preventiu, aquesta percepció.

D'altra banda, la percepció de risc respecte al consum habitual és força més baix que a la resta de l'Estat. És a dir, que els nois i noies de Sant Pere de Ribes perceben com a menys riscós el consum habitual de drogues en comparació a la resta de l'Estat. Aquest és un fet que caldria treballar especialment amb la gent més jove.

Normalització del consum de cànnabis

El consum de cànnabis sembla que s'ha normalitzat en el municipi en diferents nivells.

A escala individual sembla que s'ha normalitzat el seu consum. Aquesta percepció es reafirma amb la visibilització de consum de cànnabis a la via pública, especialment en llocs sensibles del municipi en presència d'adults i joves no usuaris. Semblaria oportú activar les mesures alternatives a la sanció administrativa per consum de drogues a la via pública

(aprofitant la recent obertura del servei SAFDiP¹) i en paral·lel fer una campanya d'intervenció (cossos de seguretat) vers el consum en via pública.

A escala familiar es detecta un augment de casos de consum de cànnabis en pares i mares. En aquest cas, convindria articular un circuit de detecció i derivació amb serveis especialitzats (com el SAFDiP) i un treball conjunt entre serveis així com sensibilitzar a aquesta població.

A escala comunitària es percep aquesta normalització en alguns establiments (bars, terrasses...) on és es pot veure consum de cànnabis. Si bé es donen respostes per part dels cossos de seguretat local, convindria reforçar (*law enforcement*) algunes actuacions en determinats espais comunitaris.

Ostentació del consum de cocaïna entre la població jove-adulta que en fa ús.

Tot i no disposar de dades objectives, sembla que el consum de cocaïna entre la població jove-adulta és present i accessible.

Algunes informacions apunten en la direcció d'un canvi en la visibilització del consum de cocaïna entre la població que en consumeix de manera recreativa. Ja no és un consum recollit, privat o poc visible, sinó que cada vegada hi ha qui en consumeix de manera oberta i fins i tot ostentosa. En aquest sentit, cal articular propostes preventives per reduir les implicacions d'aquesta pràctica. Es suggereix fer algun tipus de material preventiu orientat a aquest perfil d'usuari on es treballi específicament el tema de la visibilització i normalització del consum.

“Botellón”

Des de diferents serveis es reporta una preocupació per la proliferació del “botellón” com a pràctica extesa anteriorment al COVID i en augment durant i després de la pandèmia, com en tants altres municipis catalans. A més, no s'acaba d'entendre el fenomen, ni els motius de consum, ni la dinàmica i no se sap com abordar-lo ni gestionar-lo des dels diferents serveis comunitaris.

Potser caldria una anàlisi amb més profunditat sobre el fenomen concret del “botellón” a Sant Pere de Ribes, i treballar amb els agents de carrer de joventut (i altres agents) per trobar la millor manera d'intervenir.

¹ El Servei d'Atenció Familiar de Drogues i Pantalles (SAFDiP) és un servei d'informació, orientació i assessorament sobre drogues i pantalles (xarxes socials, videojocs, mòbil...) adreçat a adolescents, joves, adults i a les famílies. Està orientat a donar resposta tant a famílies preocupades pels primers consums del seu fill/a com per aquelles on les situacions de consum o el mal ús de pantalles, comença a esdevenir problemàtic. Està actiu des del mes de juny del 2021 de manera presencial al CAP de Ribes i al OAC de Roquetes

Principals problemes identificats

Els principals problemes que els agents del municipi identifiquen al voltant del consum de drogues són:

- Intoxicacions etíliques a les festes:

El consum d'alcohol entre adolescents i joves a les festes populars és un fet habitual arreu del territori català i espanyol. Tanmateix, la cobertura a nivell preventiu d'aquest fet, en particular al municipi de Sant Pere de Ribes podria millorar-se. Caldria articular algunes propostes preventives com un *stand* informatiu amb alcoholímetres, un espai d'atenció i cures en casos de borratxera, formació a les barres, treball amb les famílies per desnormalitzar el consum abusiu, etc...

- L'absentisme escolar (vinculat al consum de cànnabis):

Aquest és un fenomen que preocupa a diferents àrees del municipi (joventut, educació, salut...) i ja hi ha iniciatives (com a mínim des de joventut) que encaren aquest problema. Convindria continuar participant d'aquests espais de treball transversal des del Pla de prevenció.

- L'Associació cannàbica de Sant Pere de Ribes.

Preocupa, especialment entre la policia local, l'existència d'aquest espai de dispensació "autoritzada" de cànnabis per la imatge de normalització del consum. Tot i no haver pogut involucrar a aquesta associació en el procés de la diagnosi del Pla, no impedeix que es pugui intentar treballar amb posterioritat amb l'associació perquè incorporin iniciatives preventives per la salut.

- Addiccions i tractament.

Dels 165 pacients nous que va visitar el CAS del Garraf (dispositiu ambulatori de referència pel municipi) l'any 2021, 27 són de Sant Pere de Ribes. La substància principal de demanda de tractament és alcohol, seguit de la cocaïna. No hi ha cap pacient d'opiacis i per cànnabis 5 persones. A partir d'aquest 2022 gràcies al nou servei municipal SAFDiP es podran tenir dades d'aquells casos que han requerit orientació i assessorament i les derivacions a altres serveis.

Tràfic

Tot i que en el passat recent hi havia un parell de punts de venda on era relativament fàcil aconseguir les principals substàncies il·legals consumides a Sant Pere de Ribes (cànnabis i cocaïna) sembla que actualment, la venda de drogues està descentralitzada.

Preocupa la lògica de captació que tenen aquestes màfies sobre la població més vulnerable.

Existeixen veus que apunten a la possible etnificació del tràfic de drogues. Es criminalitza al qui passa per la seva ètnia i no es critica a qui en compra (autòctons).

3. La festa

Temps d'oci

El temps d'oci dels i les joves és ric i divers. La majoria de nois i noies es decanten per dur a terme activitats esportives en el seu temps d'oci. Aquesta és una oportunitat excel·lent per poder sensibilitzar en la detecció precoç a joves entrenadors/es.

Llegir (al marge de les propostes de l'escola) i quedar amb els amics/gues a la tarda són les altres opcions d'oci més destacades. Sembla que sortir de festa és una activitat més dins el ventall de propostes d'oci i se sol fer amb poca freqüència (de 0 a 2 vegades al mes).

Oci nocturn

L'oci nocturn a Sant Pere de Ribes és molt escàs. Hi ha moltes terrasses obertes i plenes al dia i a la tarda, però a la nit no hi ha pràcticament cap oferta més enllà de la 1:00 de la nit.

Aquest fet genera una certa preocupació quan es pensa en l'impacte de la pandèmia en el canvi d'hàbits de la gent més jove. Quan no hi ha propostes al municipi, la festa acaba desplaçant-se a Vilanova (la Daurada) o Sitges o, com s'està veient, s'atomitzen els grups i marxen a espais privats (cases particulars).

Caldria reflexionar sobre el model d'oci nocturn que vol Sant Pere de Ribes i sobre les necessitats que tenen les persones que hi viuen amb relació a l'oci nocturn. Tot i haver-hi tímides excepcions d'una certa laxitud en alguns locals, en general no es donen moltes facilitats per gaudir d'un oci nocturn viu a Sant Pere de Ribes.

Desplaçaments i transport

Els destins més habituals quan es busca sortir de festa són Vilanova (La Daurada) i Sitges. El mitjà de transport més utilitzat és el privat (cotxes i motos), causant problemes de sinistralitat a la carretera. Tot i tenir dades confuses sobre el tema, sembla que l'autobús que circula a la nit no és directa (ve de l'aeroport i passa per diferents pobles) i la freqüència és molt baixa. Les joves més agosarades usen el patinet elèctric per arribar a les seves destinacions durant la nit de festa.

Si la hipòtesi d'un mitjà de transport públic nocturn escàs és correcte, semblaria oportú mirar d'articular algunes propostes de transport nocturn gratuït (a ser possible) a fi de reduir la sinistralitat a la carretera (entre altres problemes greus). Aquesta proposta es troba en altres municipis catalans. En aquest sentit, es podria plantejar una prova pilot durant les festes

assenyalades (barraques, carnestoltes, etc...) d'un bus nocturn gratuït i així valorar la seva efectivitat.

Festa popular

La festa popular al carrer és un element cabdal per entendre molts processos socials i culturals que es donen a Sant Pere de Ribes. Hi ha nou grans festivitats al llarg de l'any, és a dir, un calendari de festes molt atapeït.

La festa popular beu d'una forta tradició d'arrel folklòrica que de manera transversal connecta les generacions al voltant de l'estructura de la festa. Aquest marc estructurat i intergeneracional permet sostenir i integrar la diversitat del teixit social que participa de la festa (que és divers i plural), i alhora, esdevé un espai d'aprenentatge de comportament a la festa.

El moviment associatiu, molt present al territori, sovint és el múscul de la festa popular. Aquest, d'alguna manera, viu amb tensió i contradicció el fet d'estar "lligades" a l'alcohol. Tot i no voler centrar el focus amb el consum d'alcohol i sí amb l'activitat o proposta, es troben que necessiten la barra per pagar l'actuació. Trobem un col·lectiu nombrós i organitzat, sensible a incorporar canvis des d'una perspectiva preventiva, ja sigui formant en la dispensació responsable d'alcohol o creant espais de reflexió sobre el model de festa.

La coordinació entre entitats i ajuntament en el disseny i execució de les festes al carrer és bàsic per coordinar accions preventives i multiplicar-ne el seu efecte. Convindria articular espais de coordinació entre les parts on es poguessin pactar els dispositius necessaris a nivell preventiu, així com les hores d'actuació, la localització i el circuit d'actuació davant de situacions problemàtiques relacionades amb el consum d'alcohol i altres drogues.

4. Pantalles

Els resultats obtinguts ens mostren que els problemes relacionats amb les pantalles a Sant Pere de Ribes s'inicien des de ben petits (al voltant dels 5 anys), especialment en aquelles estructures familiars on hi ha mancances en la parentalitat positiva i en la gestió dels límits.

Predomina l'ús de videojocs de tota mena, les xarxes socials (Instagram i Tik Tok) i el joc on-line en població amb més edat (sobre els 20 anys). La mitjana d'edat en què s'adquireix el primer dispositiu personal és entre els 9 i els 11 anys, i aquest té un cost aproximat d'entre 100 i 200€. En aquest sentit, cal fixar les intervencions preventives en franges d'edat de primària i principis de la ESO, així com treballar amb les figures paternes i maternes.

Veiem que existeixen ambivalències per part dels pares i mares a l'hora de valorar l'ús de pantalles a l'escola. Es veu com una oportunitat educativa, però alhora es viu amb temor i preocupació, especialment per la capacitat addictiva que pot generar. En aquest sentit, caldria plantejar un debat entre la comunitat educativa que ponderés la introducció de les pantalles a les aules i que acoïllís les reserves i pors dels pares i mares.

Els resultats obtinguts a l'aplicar l'escala d'ús compulsiu d'internet a la població escolaritzada de Sant Pere de Ribes, ens permeten afirmar que les persones joves del municipi fan un ús compulsiu major que els seus companys de l'Estat. Caldria assumir la disminució d'aquesta dada com a un dels objectius prioritaris del Pla.

El "problema de les pantalles" és percebut per tots els sectors entrevistats com a molt prevalent. És a dir, molta gent pensa que "tenim un problema amb les pantalles". Aquest fet contrasta amb la també generalitzada sensació d'incapacitat d'afrontar el fenomen. En aquest sentit, potser convindria fer una aposta per formar i orientar els i les professionals que estan en contacte amb la població infantil, adolescent i jove.

Els espais de pediatria, on sovint detecten escenes de mal ús de pantalles per part dels pares i mares, pot ser un espai on poder plantejar accions preventives.

5. Les respostes del municipi

Sant Pere de Ribes disposa d'una xarxa de professionals de diferents àrees, entregats i motivats per treballar de manera conjunta aquests fenòmens (drogues i pantalles). És una molt bona notícia atès la complexitat dels mateixos.

Es valoren positivament els espais existents de treball en xarxa entre diferents àrees de l'Ajuntament; les comissions socials dels instituts, les trobades sectorials de serveis socials, o les reunions trimestrals que planteja joventut amb les àrees amb qui sol treballar, en són alguns exemples especialment significats.

Sembla clau continuar abordant la gestió municipal sobre aquests fenòmens des d'una perspectiva comunitària que imbruiqui propostes de diferents àrees. Tot i així, ara com ara, no hi ha cap figura tècnica especialitzada que coordini les diferents accions que es desenvolupen en aquest àmbit. D'aquí la necessitat d'aquest Pla i de definir una figura que n'asseguri el compliment i la coordinació entre àrees i agents.

6. Objectius del Pla

Per tal de donar resposta als resultats obtinguts de la diagnosi pel que fa al consum de drogues i ús de pantalles a Sant Pere de Ribes, es planteja un objectiu general i un conjunt d'objectius específics.

Aquests objectius han sigut proposats pel grup motor i han estat validats i ponderats per la Comissió Participativa a partir de dinàmiques participatives.

6.1 Objectiu general

A partir de les reflexions compartides al marc teòric, i dels resultats de la diagnosi, l'objectiu general del Pla és:

Dotar a la població de Sant Pere de Ribes de dispositius i recursos que fomentin la capacitat crítica vers el consum de drogues i l'ús responsable de pantalles.

6.2 Objectius específics

La concreció pràctica de l'objectiu general s'aplica a partir objectius específics. Aquests s'han operacionalitzat agrupant-los en diferents eixos de treball.

Eix 1. Prevenció i Educació

1. Realitzar tallers preventius per millorar les habilitats psicosocials en un 100% de l'alumnat de secundària del municipi que permetin augmentar almenys un 30% l'ús responsable de drogues i de pantalles.
2. Establir un circuit de detecció, identificació i derivació de comportaments de risc de situacions relacionades amb el consum de drogues i l'ús de pantalles amb els 4 instituts del municipi que permeti atendre almenys un 5% dels alumnes .
3. Realitzar tallers preventius al 100% dels instituts que permetin apoderar un 20% dels familiars de joves de secundària del municipi en la prevenció del consum de drogues.
4. Realitzar tallers preventius que permetin apoderar un 20% dels familiars de nens/es de primària del municipi en la promoció dels bons usos de les pantalles des de les famílies al 100% de les escoles públiques.

Eix 2. Oci i Festa

1. Dissenyar i intervenir a través d'accions preventives en, almenys, el 50% dels espais de festa al carrer del municipi per tal de disminuir un 20% el nombre d'intoxicacions etíliques problemàtiques, així com el de sensibilitzar sobre l'ús responsable de drogues mitjançant la distribució de fullets i material informatiu (com a mínim 300).

2. Realitzar com a mínim 4 tallers/xerrades de sensibilització a diferents agents del municipi per treballar la prevenció des dels seus àmbits d'intervenció i que aquests apliquin com a mínim 1 mesura preventiva.
3. Realitzar com a mínim una trobada de reflexió comunitària per dissenyar, millorar i/o ampliar l'oferta d'oci al municipi entre diferents actors.
4. Sensibilitzar i implicar a entitats i promotors vinculats a l'oci i lleure en la prevenció del consum de drogues mitjançant com a mínim 4 reunions amb agents clau de l'oci i el lleure del municipi.
5. Promoure la promoció dels bons usos de les pantalles des de les famílies.

Eix 3: Prevenció i comunitat

1. Realitzar un mínim de 2 tallers anuals en relació a la prevenció de drogues i ús de pantalles a, com a mínim, 2 espais d'intervenció comunitària per millorar les habilitats psicosocials en el 30% dels i les joves participants.
2. Capacitar com a mínim a un 40% dels entrenadors i entrenadores de, com a mínim un 50% de les entitats esportives del municipi, com a agents de salut. Per tal que puguin derivar, com a mínim, a 10 joves l'any al SAFDiP.
3. Oferir una resposta educativa a les conseqüències legals derivades del consum de substàncies a la via pública.
4. Incorporar les associacions cannàbiques del municipi en el Pla de prevenció de drogues 2022-26 mitjançant, com a mínim 2 reunions tècniques, amb l'objectiu que incorporin mesures preventives (un mínim de 2) en el seu local.

Eix 4: Atenció

1. Oferir espais d'atenció personalitzada d'assessorament en el consum de drogues i l'ús de pantalles a joves i famílies (SAFDiP) que atenguin a, com a mínim, 15 casos anuals i que millorin les habilitats psicosocials en un 20% (en el cas dels nois/es atesos) i en un 20% les habilitats de gestió parental (en el cas dels pares i mares atesos).

Eix 5: Comunicació i sensibilització

1. Comunicar les diferents accions del Pla a la ciutadania mitjançant la presència on-line a través d'un entorn web (un mínim de 1000 visites al llarg del Pla) i de les xarxes socials (un mínim de 300 seguidors a Instagram al llarg del Pla).
2. Modificar actituds indulgents vers els usos de les substàncies psicoactives (especialment la cocaïna)

3. Realitzar un mínim d'una acció de prevenció universal adreçada a tota la comunitat que puntuï, com a mínim, un 8 en una escala de satisfacció i que apoderi en un 50% els assistents en l'ús sensat de drogues i pantalles.

Eix 6: Prevenció, recerca i coneixement

1. Organitzar com a mínim 1 espai de treball tècnic per tal d'aprofundir en el coneixement sobre la dinàmica del "botellon" i com intervenir-hi.
2. Organitzar com a mínim 1 espai de treball tècnic per tal d'aprofundir en el coneixement sobre l'aspecte "ètnic" en relació al tràfic de drogues.
3. Organitzar com a mínim 1 espai de treball tècnic i amb entitats organitzadores per tal d'aprofundir en el coneixement de l'impacte de la pandèmia en el canvi d'hàbits dels i les joves pel que fa a les dinàmiques d'oci nocturn.

Eix 7: Coordinació i planificació

1. Establir i mantenir relacions col·laboratives amb les diferents àrees del municipi que afectin les accions del Pla mitjançant, com a mínim, 1 espai de col·laboració anual.
2. Potenciar el treball comunitari i participatiu del Pla
3. Planificar l'oferta d'activitats preventives amb adolescents i joves que s'ofereixen al municipi mitjançant la creació d'un calendari d'activitats.

7. Població destinatària

El Pla de prevenció de drogues i pantalles de Sant Pere de Ribes vol donar cobertura a tota la població del municipi. Tanmateix no es disposa de recursos il·limitats per poder emprendre totes les accions desitjades, ni tampoc tota la població requereix dels mateixos esforços preventius.

Els col·lectius a qui van dirigides les diferents accions del pla són:

- Població general.
- Pares i mares.
- Nens/es (de 6 a 12 anys).
- Joves adolescents (de 13 a 18 anys).
- Joves (més de 18 anys).
- Professionals del municipi.

8. Estructura Organitzativa

Per tal d'assolir els objectius del Pla -consensuats a les dinàmiques participatives del disseny de mateix, és necessari que es crei una organització o estructura de treball. A continuació es presenta una **proposta d'organització** que pivota al voltant de **tres grups o comissions**, cada un dels quals està conformat per una "tipologia" d'agents (polítics, tècnics o entitats) i amb unes funcions determinades.

Comissió Política

La Comissió Política del Pla està formada per tot l'equip de govern del municipi. Una clara mostra de la voluntat que el Pla es converteixi en una eina transversal que doni resposta a les situacions de risc ocasionades pel consum de drogues i problemes derivats a l'ús de pantalles al municipi.

Representats amb veu i vot:

- Alcaldia
- Regidor/a Salut

Funcions:

- Assignar i aprovar el pressupost anual del Pla.
- Acordar els criteris de cooperació anual.
- Nomenar la Comissió tècnica.
- Proposar els projectes que es considerin prioritaris per al Pla.
- Aprovar el Pla de treball anual que li presenti la Comissió tècnica.

Reunions:

Una o dues reunions plenàries a l'any.

Comissió Participativa

Tècnics del municipi de tots els àmbits implicats en el Pla

- Tècnic/a de Salut
- Tècnic/a d'Esports
- Tècnic/a d'Educació
- Tècnic/a de Joventut
- Tècnic/a d'Ocupació
- Tècnic/a Serveis Socials
- Referent de la policia local
- Referent de la policia autonòmica

- Representants dels centres educatius: primària
- Representants dels centres educatius: secundària

Funcions:

Gestionar els encàrrecs de la comissió política

Participar en el procés d'elaboració del pla local de prevenció de drogues en les fases de:

- Elaboració del diagnòstic.
- Descripció d'objectius.
- Proposta d'activitats.
- Pla de treball anual.

Reunions:

Reunions semestrals/anuals

Grup Motor

Tècnics especialistes en prevenció de les drogodependències (màxim: 3):

- Un tècnic de l'àrea de l'Ajuntament referent del Pla.
- Un tècnic/a especialitzat en drogodependències.
- Una tècnica de prevenció de drogodependències de l'administració referent per a l'elaboració del Pla: Núria Garcia. Subsecció de Projectes i Programes. Centre SPOTT. Diputació de Barcelona.

Funcions:

Presentar a la Comissió Participativa propostes per a l'elaboració del Pla.

- Proposar a la Comissió Participativa el Pla de treball anual.
- Redactar la proposta del Pla.
- Fer el seguiment de les accions que es duguin a terme, l'avaluació i les propostes de millora.

Reunions:

Reunions, tantes com sigui necessari (normalment una al trimestre).

9. Pla d'acció

El Pla d'acció és l'apartat on es defineixen les accions preventives que es duran a terme al llarg de la durada del Pla. Aquestes accions s'han agrupat en 7 eixos.

Totes les accions preventives que aquí es proposen són coherents amb les necessitats detectades a la diagnosi. De la mateixa manera, s'han seleccionat aquelles accions que tenen evidència científica sobre la seva efectivitat. Podeu ampliar aquest apartat a l'Annex 3.

Per tal clarificar i simplificar les cerques de les accions, es proposa la següent nomenclatura o codi. Els eixos tenen un sol dígit (p. ex: Eix 1 o Eix 4) i estan diferenciats entre ells amb un codi de color per fer més amena i fàcil la lectura (p.ex: Eix 1 és lila). Els objectius específics corresponen a la segona xifra (p.ex: 1.1 o 1.2). Finalment, les accions corresponen a la tercera xifra (p.ex.: 1.1.2 o 3.1.1). Així, per exemple, el 2.1.1 correspon a l'Eix 2, objectiu específic 1 i a l'acció 1.

Finalment, a cada Eix trobareu primer un quadre resum dels objectius amb les accions corresponents a desenvolupar, i després, unes "fitxes" per cada acció.

Eix 1: Prevenció i Educació

EIX 1: PREVENCIÓ I EDUCACIÓ		
1.1	Realitzar tallers preventius per millorar les habilitats psicosocials en un 100% de l'alumnat de secundària del municipi que permetin augmentar almenys un 30% l'ús responsable de drogues i de pantalles.	
	ACCIONS	
	1.1.1	Contractar i supervisar tallers preventius per a adolescents i joves sobre el consum de drogues amb perspectiva de gènere
	1.1.2	Contractar i supervisar tallers preventius per a adolescents i joves sobre l'ús crític de pantalles amb perspectiva de gènere
	1.1.3	Contractar i supervisar altres propostes preventives (guies, exposicions, obres de teatre...) adreçades a l'alumnat de primària i o secundària en matèria de prevenció de drogues i pantalles
1.2	Establir un circuit de detecció, identificació i derivació de comportaments de risc de situacions relacionades amb el consum de drogues i l'ús de pantalles amb els 4 instituts del municipi que permeti atendre almenys un 5% dels alumnes.	
	ACCIONS	
	1.2.1	Creació d'un Protocol de detecció i derivació del centre educatiu per al consum de drogues i l'ús problemàtic de pantalles als centres educatius de secundària.
1.3	Realitzar tallers preventius al 100% dels instituts que permetin apoderar almenys un 20% dels familiars de joves de secundària del municipi en la prevenció del consum de drogues.	
	ACCIONS	
	1.3.1	Sol·licitar el programa Connecta't amb els teus fills
1.4	Promoure la promoció dels bons usos de les pantalles des de les famílies.	
	ACCIONS	
	1.4.1	Elaboració d'un material preventiu adreçat a les famílies

Eix 1: PREVENCIÓ I EDUCACIÓ					Nº Acció: 1.1.1
Objectiu Realitzar tallers preventius per millorar les habilitats psicosocials en un 100% de l'alumnat de secundària del municipi que permetin augmentar almenys un 30% l'ús responsable de drogues i de pantalles.					
Acció Contractar i supervisar tallers preventius de drogues per a adolescents i joves amb perspectiva de gènere.					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés i de resultats)	Indicadors
Adolescents i joves escolaritzats de secundària obligatòria i post-obligatòria	INS (x4)	Lidera: Ref. Pla Col.laboren: Tèc. Educació Salut i Escola	Anuals	Registre d'activitat Qüestionari pre-post	Nº de tallers Actituds, coneixements i pràctiques
Descripció Accions directes a l'alumnat de secundària preferentment realitzades per una figura referent (del Pla) que puguin identificar en altres espais relacionats amb la prevenció. Es treballa per garantir que tots els alumnes de secundària tinguin l'oportunitat de participar en activitats de prevenció de drogues a l'aula. Es busca la continuïtat, la qualitat i la innovació de les accions que s'acaben duent a terme, fugint de les xerrades puntuals i poc participatives.					
Cost aprox 7000 € / any					Nº hores / tècnic/a 30 hores
Observacions Aquesta acció es pot articular de diferents maneres, assumint la tasca la persona referent del Pla, externalitzant-ho a una entitat o fent una fórmula mixta comptant amb les infermeres de Salut i Escola. En qualsevol cas, es tracta d'una tasca gran que implica força temps i dedicació al tractar-se de donar cobertura a 4 INS (uns 60 grups-classe)					

Eix 1: PREVENCIÓ I EDUCACIÓ					Nº Acció: 1.1.2
Objectiu Realitzar tallers preventius per millorar les habilitats psicosocials en un 100% de l'alumnat de secundària del municipi que permetin augmentar almenys un 30% l'ús responsable de drogues i de pantalles.					
Acció Contractar i supervisar tallers preventius per a adolescents i joves sobre l'ús crític de pantalles amb perspectiva de gènere					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés i de resultats)	Indicadors
Adolescents i joves escolaritzats de secundària obligatòria i post-obligatòria	INS (x4)	Lidera: Ref. Pla Col.laboren: Tèc. Educació Salut i Escola	Anuals	Registre d'activitat Qüestionari pre-post	Nº de tallers Actituds, coneixements i pràctiques
Descripció Accions directes a l'alumnat de secundària preferentment realitzades per una figura referent (del Pla) que puguin identificar en altres espais relacionats amb la prevenció. Es treballa per garantir que tots els alumnes de secundària tinguin l'oportunitat de participar en activitats de prevenció de drogues a l'aula. Es busca la continuïtat, la qualitat i la innovació de les accions que s'acaben duent a terme, fugint de les xerrades puntuals i poc participatives.					
Cost aprox 7000 € / any					Nº hores / tècnic/a 30 hores
Observacions Aquesta acció es pot articular de diferents maneres, assumint la tasca la persona referent del Pla, externalitzant-ho a una entitat o fent una fórmula mixta comptant amb les infermeres de Salut i Escola. En qualsevol cas, es tracta d'una tasca gran que implica força temps i dedicació al tractar-se de donar cobertura a 4 INS (unes 60 grups-classe)					

Eix 1: PREVENCIÓ I EDUCACIÓ					Nº Acció: 1.1.3
Objectiu Realitzar tallers preventius per millorar les habilitats psicosocials en un 100% de l'alumnat de secundària del municipi que permetin augmentar almenys un 30% l'ús responsable de drogues i de pantalles.					
Acció Contractar i supervisar altres propostes preventives (guies, exposicions, obres de teatre...) adreçades a l'alumnat de primària i/o secundària en matèria de prevenció de drogues i/o pantalles					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés i de resultats)	Indicadors
Adolescents i joves escolaritzats de secundària obligatòria i post-obligatòria	INS (x4) Escoles (x7)	Lidera: Ref. Pla Col.laboren: Tèc. Educació Salut i Escola	Anuals	Registre d'activitat Qüestionari pre-post	Nº de tallers Actituds, coneixements i pràctiques
Descripció Accions de sensibilització complementàries dirigides a alumnes de primària, secundària, però també a la població general i a pares i mares. De temàtiques de prevenció de drogues o de pantalles. Es poden trobar accions gratuïtes dins el catàleg de la DIBA o amb cost afegit en entitats especialitzades (com www.teatreaccio.es)					
Cost aprox 600 € / any					Nº hores / tècnic/a 10 hores
Observacions Idealment convindria emmarcar aquestes accions com a reforç de campanyes més àmplies i transversals com la campanya de Nadal o les festes d'estiu.					

Eix 1: PREVENCIÓ I EDUCACIÓ					Nº Acció: 1.2.1
Objectiu Establir un circuit de detecció, identificació i derivació de comportaments de risc de situacions relacionades amb el consum de drogues i l'ús de pantalles amb els 4 instituts del municipi que permeti atendre almenys un 5% dels alumnes.					
Acció Creació d'un Protocol de detecció i derivació del centre educatiu per al consum de drogues i l'ús problemàtic de pantalles als centres educatius de secundària.					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés)	Indicadors
Alumnat de secundària, C.F, PFI, BATX de St Pere de Ribes	INS (x4)	Lidera: Ref. Pla Col.laboren: Tèc. Educació Ref. INS	2022: Activació 2024 / 26: Manteniment	Contracte de compromís i adhesió al protocol	Nº centres educatius Nº de derivacions al SAFDiP des dels INS
Descripció L'existència d'un protocol permet dotar els centres i el professorat d'una eina efectiva de prevenció, detecció i intervenció en l'abordatge del consum de drogues i mal ús de pantalles. Alhora estableix un marc comú d'actuació per a tots els centres davant de totes les situacions relacionades amb aquests temes i afavoreix la coordinació dels diferents agents implicats mitjançant un circuit sistematitzat. Es pot sol·licitar suport tècnic per elaborar el protocol en el Catàleg de Serveis de la Diputació de Barcelona, Gerència de Serveis Socials. Àrea d'Igualtat i Sostenibilitat Social. Aquest protocol està estretament vinculat amb el SAFDiP.					
Cost aprox Sense costos afegits si s'assumeix com a tasca del tècnic/a de prevenció					Nº hores / tècnic/a 30 hores
Observacions Inclou formació al professorat i dinàmiques de supervisió del circuit.					

Eix 1: PREVENCIÓ I EDUCACIÓ					Nº Acció: 1.3.1
Objectiu Realitzar tallers preventius al 100% dels instituts que permetin apoderar almenys un 20% dels familiars de joves de secundària del municipi en la prevenció del consum de drogues.					
Acció Contractació, participació i supervisió del programa Connecta't amb els teus fills.					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalit zació	Instruments d'avaluació (de procés i de resultats)	Indicadors
Famílies	INS (x4)	Lidera: Ref. Pla Col.laboren: Tèc. Educació Ref. INS	2022 i 2025	Registre d'activitat Qüestionari pre-post (l'incorpora el programa)	Nº de tallers Actituds, coneixements i pràctiques
Descripció Programa adreçat a pares i mares amb fills/es entre 6 i 16 anys que té per objectius desfer-se de creences errònies entorn del consum de drogues, potenciar les competències parentals positives i prevenir les conductes de risc relacionades amb el consum de substàncies. El Programa ofereix un conjunt d'eines educatives per resoldre els dubtes i les inseguretats que es tenen al voltant de la important tasca de connectar amb els fills per educar-los i conviure-hi.					
Cost aprox Sense costos afegits					Nº hores / tècnic/a 20
Observacions El Programa consta de materials educatius adreçats a pares i mares, i s'organitzen tallers per a famílies sobre prevenció a través de les AFA dels centres educatius.					

Eix 1: PREVENCIÓ I EDUCACIÓ					Nº Acció: 1.3.2
Objectiu Realitzar tallers preventius al 100% dels instituts que permetin apoderar almenys un 20% dels familiars de joves de secundària del municipi en la prevenció del consum de drogues.					
Acció Formació a pares i mares de primària (6è) orientada a la transició cap a secundària. Basat en els materials del programa TRACA.					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés i de resultats)	Indicadors
Famílies de 6è de primària	Escoles (x7)	Lidera: Ref. Pla Col.laboren: Tèc. Educació Ref. Escoles Programa TRACA	Anuals	Registre d'activitat Qüestionari pre-post	Nº de tallers Actituds, coneixements i pràctiques
Descripció Programa adreçat a pares i mares amb fills/es que cursen el darrer curs de primària i s'encaminen cap a la secundària. Es treballen amb els pares i mares les pors lògiques d'aquesta transició i es donen eines per establir una base comunicativa amb els seus fills i filles per quan aquests estiguin a secundària i, previsiblement, comencin a experimentar amb coses noves (amistat, sexualitat, drogues, pantalles...).					
Cost aprox 200 € / any (material educatiu)					Nº hores / tècnic/a 30 hores
Observacions La formació consta de materials educatius adreçats a pares i mares, i s'organitzen tallers per a famílies sobre prevenció a través de les AFA dels centres educatius.					

Eix 1: PREVENCIÓ I EDUCACIÓ					Nº Acció: 1.4.1
Objectiu Promoure la promoció dels bons usos de les pantalles des de les famílies.					
Acció Elaboració d'un material preventiu adreçat a les famílies					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés)	Indicadors
Famílies	Escoles Pediatria (CAP)	Lidera: Ref. Pla Col.laboren: Tèc. Educació Salut i Escola Altres programes preventius	2024	Registre d'activitat	Nº de centres educatius Nº d'exemplars distribuïts
Descripció Material preventiu orientat a establir i paucar unes actituds i comportaments parentals positius en relació amb l'ús de dispositius o pantalles. Especialment pensat per ser distribuït en espais de pediatria o en el SAFDiP com a material de suport en la tasca preventiva i d'orientació que es dona en aquests espais en pares i mares on es detectin mancances en les pautes parentals.					
Cost aprox 2500 €					Nº hores / tècnic/a 60 hores
Observacions Disseny del material i edició en format paper. Es pot sol·licitar a la Diputació la Guia per a pares i mares de pantalles realitzada per professionals del centre SPOTT.					

Eix 2: Oci i Festa

EIX 2: OCI I FESTA		
2.1	Dissenyar i intervenir a través d'accions preventives en, almenys, el 50% dels espais de festa al carrer del municipi per tal de disminuir un 20% el nombre d'intoxicacions etíliques problemàtiques, així com el de sensibilitzar sobre l'ús responsable de drogues mitjançant la distribució de fullets i material informatiu (com a mínim 300).	
	ACCIONS	
2.1.1	Creació d'un espai itinerant d'atenció, informació i sensibilització de drogues en els contextos festius, especialment a les festes al carrer, i d'atenció a les intoxicacions etíliques amb una perspectiva del treball entre iguals. Coordinació amb Punts Liles	
2.1.2	Programa de capacitatció de Joves Agents de Salut (possible vinculació amb F.P.)	
2.2	Realitzar com a mínim 4 tallers/xerrades de sensibilització a diferents agents del municipi per treballar la prevenció des dels seus àmbits d'intervenció i que aquests apliquin com a mínim 1 mesura preventiva.	
	ACCIONS	
2.2.1	Realitzar 4 tallers / xerrades de sensibilització a diferents agents del municipi als col·lectius de tècnics que requereixin formació específica sobre prevenció de drogues i/o pantalles	
2.2.2	Formació i capacitatció a les entitats per una Dispensació Responsable d'Alcohol (vinculat al protocol de violències masclistes)	
2.3	Realitzar com a mínim una trobada de reflexió comunitària per dissenyar, millorar i/o ampliar l'oferta d'oci al municipi entre diferents actors.	
	ACCIONS	
2.3.1	Creació d'espais de debat multisectorials per ampliar l'oferta d'oci al municipi	
2.4	Sensibilitzar i implicar a entitats i promotors vinculats a l'oci i lleure en la prevenció del consum de drogues mitjançant com a mínim 4 reunions amb agents clau de l'oci i el lleure del municipi.	
	ACCIONS	
2.4.1	Presentació del Pla de prevenció de drogues i pantalles a entitats i promotors de l'oci nocturn	
2.5	Reduir un 10% la sinistralitat a les carreteres properes al municipi en els moments vinculat als desplaçaments en contextos de festa (caps de setmana al vespre i nit i dies de festa "popular") mitjançant accions preventives multicomponent.	
	ACCIONS	
2.5.1	Creació d'un grup de treball específic (multisectorial)	
2.5.2	Transport públic gratuït en moments clau (pla pilot)	

Eix 2: PREVENCIÓ, OCI I FESTA					Nº Acció: 2.1.1
Objectiu Dissenyar i intervenir a través d'accions preventives en, almenys, el 50% dels espais de festa al carrer del municipi per tal de disminuir un 20% el nombre d'intoxicacions etíliques problemàtiques, així com el de sensibilitzar sobre l'ús responsable de drogues mitjançant la distribució de fullets i material informatiu (com a mínim 300).					
Acció Creació d'un espai itinerant d'atenció, informació i sensibilització de drogues en els contextos festius, especialment a les festes al carrer, i d'atenció a les intoxicacions etíliques amb una perspectiva del treball entre iguals. Coordinació amb Punts Liles.					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés i de resultat)	Indicadors
Població general Adolescents i joves	Carrer	Lidera: Tècnica cultura i festes Col.laboren: Ref Pla Joventut Educació	2022-26	Registre activitat al stand Registre intoxicacions a serveis de salut	Nº d'intervencions Nº de festivitats Nº materials repartits Nº de casos atesos Nº d'agents de Salut Nº intoxicacions etíliques
Descripció Creació d'espais d'intervenció de reducció de riscos en contextos de festa al carrer. Aquests espais han de tenir una mínima infraestructura (carpa, taula, alcoholímetres, materials preventius, menjar, aigües, decoració, mantes...) per atendre els diferents casos que es donin (informació o atenció). Les persones que estiguin oferint aquest servei han de ser joves, han d'estar degudament formades i supervisades per la persona referent del Pla. Una opció molt interessant podria ser col·laborar amb els cicles formatius de perfil socio-sanitari i oferir un complement de la formació des del Pla que contemplés unes hores d'intervenció a les festes al carrer.					
Cost aprox Gestionant-ho des del Pla: 1500€ Externalitzant el servei: 2000€ x 8 festes / any					Nº hores / tècnic/a 192 hores
Observacions Coordinació amb Punts Liles Aquest servei es podria externalitzar amb entitats com per exemple Zebra Project (Axioma)					

Eix 2: PREVENCIÓ, OCI I FESTA					Nº Acció: 2.1.2
Objectiu Dissenyar i intervenir a través d'accions preventives en, almenys, el 50% dels espais de festa al carrer del municipi per tal de disminuir un 20% el nombre d'intoxicacions etíliques problemàtiques, així com el de sensibilitzar sobre l'ús responsable de drogues mitjançant la distribució de fullets i material informatiu (com a mínim 300).					
Acció Programa de capacitatció de Joves Agents de Salut (possible vinculació amb FP)					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (procés)	Indicadors
Adolescents i joves	?	Lidera: Ref. Pla Col.laboren: Educació Joventut Inserció CC. Garraf	2024	Conveni de col·laboració amb Centre educatiu	Nº joves formats Nº Intervencions
Descripció Es tracta de col·laborar amb centres formatius orientats al món laboral dins el sector socio-sanitari. L'objectiu és poder oferir des del Pla una part de la formació (de prevenció de riscos associats al consum de drogues) i una part d'intervenció a les festes locals de St Pere de Ribes. La metodologia d'intervenció seria <i>peer-to-peer</i> , és a dir, entre iguals (els usuaris dels serveis podrien estar a l'altre costat de la taula i al revés, i és justament per aquest tracte horitzontal que els missatges preventius són reconeguts i tenen major validesa entre qui les escolta).					
Cost aprox Sense costos afegits					Nº hores / tècnic/a 40 hores
Observacions					

Eix 2: PREVENCIÓ, OCI I FESTA					Nº Acció: 2.2.1
Objectiu Realitzar com a mínim 4 tallers/xerrades de sensibilització a diferents agents del municipi per treballar la prevenció des dels seus àmbits d'intervenció i que aquests apliquin com a mínim 1 mesura preventiva.					
Acció Realitzar 4 tallers / xerrades de sensibilització a diferents agents del municipi als col·lectius de tècnics que requereixin formació específica sobre prevenció de drogues i/o pantalles					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (procés i satisfacció)	Indicadors
Entitats Tècnics/es Policia Local	Variable	Lidera: Ref. Pla	2022-26	Registre d'activitat Enquesta de satisfacció	Nº formacions Grau de satisfacció
Descripció Ofertir formacions <i>ad hoc</i> a col·lectius de perfil tècnic que intervinguin a les festes o en l'oci de Sant Pere de Ribes per tal d'oferir un abordatge coherent amb el model teòric del Pla.					
Cost aprox Sense costos afegits					Nº hores / tècnic/a 10 hores
Observacions Es pot sol·licitar aquest recurs en el Catàleg de Serveis de la Diputació de Barcelona. Gerència de Serveis Socials. Àrea d'Igualtat i Sostenibilitat Social.					

Eix 2: PREVENCIÓ, OCI I FESTA					Nº Acció: 2.2.2
Objectiu Realitzar com a mínim 4 tallers/xerrades de sensibilització a diferents agents del municipi per treballar la prevenció des dels seus àmbits d'intervenció i que aquests apliquin com a mínim 1 mesura preventiva.					
Acció Formació i capacitat a les entitats per una Dispensació Responsable d'Alcohol (vinculat al protocol de violències masclistes)					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (procés i satisfacció)	Indicadors
Entitats Tècnics/es	Sala de graus (Aj nucli Roquetes)	Lidera: Ref. Pla Col·labora: Cultura Entitats Barraques Igualtat	2022 - 26	Registre d'activitat Enquesta de satisfacció	Nº formacions Grau de satisfacció
Descripció Oferir formacions de dispensació responsable d'alcohol a les entitats que munten una barra o que dispensen alcohol a les festivitats al carrer. L'objectiu és reduir els riscos associats al consum d'alcohol, especialment dels menors, fent incidència en el control de l'oferta i no tant en el control de la demanda.					
Cost aprox Sense costos afegits (es pot demanar la formació al Departament de Salut. Programa Nits Q.)					Nº hores / tècnic/a 10 hores
Observacions Aquestes formacions convindria fer-les conjuntament amb el protocol de violències masclistes per tal de compartir circuits de derivació i atenció de casos.					

Eix 2: PREVENCIÓ, OCI I FESTA					Nº Acció: 2.3.1
Objectiu Realitzar com a mínim una trobada de reflexió comunitària per dissenyar, millorar i/o ampliar l'oferta d'oci al municipi entre diferents actors.					
Acció Creació d'espais de debat multisectorials per ampliar l'oferta d'oci al municipi					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés)	Indicadors
Entitats Tècnics/es Policia Local Polítics Població general Joves	Variable	Lidera: Ref. Pla Col·labora: Entitats Barraques Cultura	2024-25	Registre d'activitat	Nº de taules rodones Nº participants
Descripció Crear espais de debat al voltant de l'oci nocturn que ofereix Sant Pere de Ribes, analitzant des de diferents prismes o sectors, elements com: es dona resposta a les necessitats de la gent jove, quines limitacions hi ha a nivell legal o administratiu per millorar l'oci nocturn actual, quines alternatives d'oci saludable hi ha al municipi, com es pot disminuir la sinistralitat a les carreteres...					
Cost aprox Sense costos afegits					Nº hores / tècnic/a 15 hores
Observacions					

Eix 2: PREVENCIÓ, OCI I FESTA					Nº Acció: 2.4.1
Objectiu Sensibilitzar i implicar a entitats i promotors vinculats a l'oci i lleure en la prevenció del consum de drogues mitjançant com a mínim 4 reunions amb agents clau de l'oci i el lleure del municipi.					
Acció Presentació del Pla de prevenció de drogues i pantalles a entitats i promotors de l'oci nocturn (x4)					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (procés)	Indicadors
Entitats Tècnics/es Policia Local Polítics Població general Joves	Als espais d'oci nocturn	Lidera: Ref. Pla Col·labora: Entitats Barraques Cultura	2022	Registre d'activitat	Nº de presentacions Nº participants
Descripció Difondre entre els diferents agents i ens municipals la creació i execució del Pla de prevenció de drogues per tal que es conegui entre la ciutadania (almenys a nivell tècnic) i es pugui donar peu a establir processos de treball transversal amb altres Plans i projectes.					
Cost aprox Sense costos afegits					Nº hores / tècnic/a 15 hores / any
Observacions					

Eix 2: PREVENCIÓ, OCI I FESTA					Nº Acció: 2.5.1
Objectiu Reduir un 10% la sinistralitat a les carreteres properes al municipi en els moments vinculat als desplaçaments en contextos de festa (caps de setmana al vespre i nit i dies de festa "popular") mitjançant accions preventives multicomponent.					
Acció Creació d'un grup de treball específic (multisectorial)					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (procés)	Indicadors
Joves	Dependències de l'Ajuntament de Roquetes	Lidera: Ref. Pla Col·labora: Cultura Policia Local Joventut Altres	2023-24	Registre d'activitat	Nº de reunions Nº participants
Descripció Crear un espai de treball per analitzar específicament la sinistralitat i els problemes derivats del desplaçament nocturn i la viabilitat d'una alternativa.					
Cost aprox Sense costos afegits					Nº hores / tècnic/a 25 hores
Observacions					

Eix 2: PREVENCIÓ, OCI I FESTA					Nº Acció: 2.5.2
Objectiu Reduir un 10% la sinistralitat a les carreteres properes al municipi en els moments vinculat als desplaçaments en contextos de festa (caps de setmana al vespre i nit i dies de festa "popular") mitjançant accions preventives multicomponent.					
Acció Transport públic gratuït en moments clau (pla pilot)					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (procés i resultats)	Indicadors
Joves		Lidera: Ref. Pla Col·labora: Cultura Policia Local Joventut Altres	2022-26	Registre d'activitat Registre sinistralitat (mossos i policia local)	Contracte entre Aj i empresa de transport privat Nº de sinistres
Descripció Analitzat la viabilitat d'oferir transport públic gratuït a les nits del cap de setmana i en moments puntuals. Fer una prova pilot i monitoritzar les problemàtiques en l'àmbit viari.					
Cost aprox Sense costos afegits					Nº hores / tècnic/a 25 hores
Observacions Tal vegada es podria comptar amb la complicitat dels locals de festa (oferint la gratuïtat del bus en la compra simbòlica d'una aigua).					

Eix 3: Prevenció i Comunitat

EIX 3: PREVENCIÓ I COMUNITAT		
3.1	Realitzar un mínim de 2 tallers anuals en relació a la prevenció de drogues i ús de pantalles a, com a mínim, 2 espais d'intervenció comunitària per millorar les habilitats psicosocials en el 30% dels i les joves participants.	
	ACCIONS	
	3.1.1	Tallers de prevenció en espais educatius no formals
3.2	Capacitar com a mínim a un 40% dels entrenadors i entrenadores de, com a mínim un 50% de les entitats esportives del municipi, com a agents de salut per tal de que puguin derivar, com a mínim, a 10 joves l'any al SAFDiP.	
	ACCIONS	
	3.2.1	Programa formatiu específic SPORTSALUS. Vinculació amb SAFDiP
3.3	Oferir una resposta educativa a les conseqüències legals derivades del consum de substàncies a la via pública.	
	ACCIONS	
	3.3.1	Articular a nivell politico-tècnic el programa de Mesures Alternatives a la Sanció Administrativa per Consum de Drogues en Via Pública (Mesures ASA). Vinculació amb SAFDiP
	3.3.2	Formacions a la Policia Local per aplicar les mesures ASA
3.4	Incorporar les associacions cannàbiques del municipi en el Pla de prevenció de drogues 2022-26 mitjançant, com a mínim 2 reunions tècniques, amb l'objectiu de que incorporin mesures preventives (un mínim de 2) en el seu local.	
	ACCIONS	
	3.4.1	Formació i capacitat de les persones responsables (propietaris) i dispensadores de cànnabis en matèria de prevenció i reducció de riscos.

Eix 3: PREVENCIÓ I COMUNITAT					Nº Acció: 3.1.1
<u>Objectiu</u> Realitzar un mínim de 2 tallers anuals en relació a la prevenció de drogues i ús de pantalles a, com a mínim, 2 espais d'intervenció comunitària per millorar les habilitats psicosocials en el 30% dels i les joves participants.					
<u>Acció</u> Tallers de prevenció en espais educatius no formals					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (procés i resultats)	Indicadors
Joves	Espai Jove Altres	Lidera: Ref. Pla Col·labora: Joventut Altres	2022-26	Registre d'assistència Qüestionari pre- post	Nº participants Coneixements, actituds i pràctiques
<u>Descripció</u> Realitzar formacions preventives <i>ad hoc</i> en espais d'educació no formal.					
<u>Cost aprox</u> Sense costos afegits					<u>Nº hores / tècnic/a</u> 15 hores / anuals
<u>Observacions</u>					

Eix 3: PREVENCIÓ I COMUNITAT					Nº Acció: 3.2.1
Objectiu Capacitar com a mínim a un 40% dels entrenadors i entrenadores de, com a mínim un 50% de les entitats esportives del municipi, com a agents de salut per tal que puguin derivar, com a mínim, a 10 joves l'any al SAFDiP.					
Acció Programa formatiu específic SPORTSALUS. Vinculació amb SAFDiP					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés i resultats)	Indicadors
Joves Entitats esportives Mestres i professors d'Educació Física, Monitors/es, Tècnics/es, Entrenadors/es	Entitats esportives	Lidera: Ref. Pla Col·labora: Esports Joventut	2022-26	Registre activitat d'SportSalus Registre activitat del SAFDiP	Nº de tallers Nº participants Nº derivació casos a SAFDiP
Descripció Implementar i acompanyar el CURS DE FORMACIÓ EN PREVENCIÓ DE CONDUCTES DE RISC A TRAVÉS DE L'ESPORT de la Fundació Esport Salus					
Cost aprox Sense costos afegits					Nº hores / tècnic/a 20 hores / anuals
Observacions Es pot sol·licitar el curs a través del catàleg formatiu del Departament de Salut de la Generalitat.					

Eix 3: PREVENCIÓ I COMUNITAT					Nº Acció: 3.3.1
<u>Objectiu</u> Oferir una resposta educativa a les conseqüències legals derivades del consum de substàncies a la via pública.					
<u>Acció</u> Articular a nivell politico-tècnic el protocol de Mesures Alternatives a la Sanció Administrativa per Consum de Drogues en Via Pública (Mesures ASA). Vinculació amb SAFDiP					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés)	Indicadors
Menors Joves Famílies Policia Local		Lidera: Ref. Pla Col·labora: Policia Local Mossos d'Esquadra	2022 -2023	Conveni de col·laboració entre aj-policia local i mossos	Nº de derivacions del programa ASA al SAFDiP
<u>Descripció</u> Els protocols de prevenció sobre drogues-ASA són una alternativa a la sanció administrativa per a aquells menors d'edat que han estat denunciats per una infracció relacionada amb el consum o tinença de drogues il·legals, segons està previst a l'article 36.16 de la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, sobre protecció de la seguretat ciutadana. Es tracta d'oferir una mesura educativa alternativa a la sanció (suspensió de la sanció administrativa sempre que el programa educatiu es compleixi satisfactòriament), amb l'objectiu d'evitar o disminuir els riscos associats al consum de drogues. Aquesta mesura educativa es realitzaria al servei SAFDiP (actualment actiu al municipi). A més, també es poden considerar com una estratègia de detecció precoç (per evitar o disminuir riscos associats al consum).					
<u>Cost aprox</u> Sense costos afegits					<u>Nº hores / tècnic/a</u> 40 hores
<u>Observacions</u> Aquí la guia per implementar aquest protocol .					

Eix 3: PREVENCIÓ I COMUNITAT					Nº Acció: 3.3.2
<u>Objectiu</u> Oferir una resposta educativa a les conseqüències legals derivades del consum de substàncies a la via pública.					
<u>Acció</u> Formacions a la Policia Local (x2) per aplicar les mesures ASA					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés)	Indicadors
Policia Local	Dependències de la policia local	Lidera: Ref. Pla Col·labora: Policia Local Mossos d'Esquadra	2022 -2023	Registre activitat	Nº de formacions Nº de participants
<u>Descripció</u> Vinculat als protocols de prevenció sobre drogues-ASA es realitzarien com a mínim dues formacions a la policia local sobre l'existència i funcionament del protocol de derivació a fi que els agents coneguin la mesura i la puguin aplicar amb criteri.					
<u>Cost aprox</u> Sense costos afegits					Nº hores / tècnic/a 20 hores
<u>Observacions</u> Aquí la guia per implementar aquest protocol .					

Eix 3: PREVENCIÓ I COMUNITAT					Nº Acció: 3.4.1
Objectiu Incorporar les associacions cannàbiques del municipi en el Pla de prevenció de drogues 2022-26 mitjançant, com a mínim 2 reunions tècniques, amb l'objectiu que incorporin mesures preventives (un mínim de 2) en el seu local.					
Acció Formació i capacitació de les persones responsables (propietaris) i dispensadores de cànnabis en matèria de prevenció i reducció de riscos.					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés)	Indicadors
Propietaris de Club de Cànnabis Dispensador s/es	Clubs socials de Cànnabis	Lidera: Ref. Pla	2022 - 2024	Registre activitat Registre activitat del Club	Nº de reunions Nº de tallers
Descripció Establir un canal comunicatiu amb les associacions cannàbiques de Sant Pere de Ribes per tal de mirar que implementin accions de reducció de riscos associats al consum de cànnabis entre els seus socis. El model d'agents de salut i l'educació entre iguals permet incorporar en la pràctica professional coneixements i bones pràctiques per crear les condicions per un consum menys riscós.					
Cost aprox Sense costos afegits					Nº hores / tècnic/a 20 hores
Observacions El Departament de Salut organitza formacions anuals i gratuïtes (cursos) Pàgina web específica per clubs socials de cànnabis (aquí)					

Eix 4. Atenció

EIX 4: ATENCIÓ		
4.1	Oferir espais d'atenció personalitzada d'assessorament en el consum de drogues i l'ús de pantalles a joves i famílies (SAFDiP) que atenguin a, com a mínim, 15 casos anuals i que millorin les habilitats psicosocials en un 50% (en el cas dels nois/es atesos) i en un 50% les habilitats de gestió parental (en el cas dels pares i mares atesos).	
	ACCIONS	
	4.1.1	Mantenir el Servei d'Atenció Familiar de Drogues i Pantalles (SAFDiP)

Eix 4: PREVENCIÓ I ATENCIÓ					Nº Acció: 4.1.1
<u>Objectiu</u> Oferir espais d'atenció personalitzada d'assessorament en el consum de drogues i l'ús de pantalles a joves i famílies (SAFDiP) que atenguin a, com a mínim, 15 casos anuals i que millorin les habilitats psicosocials en un 20% (en el cas dels nois/es atesos) i en un 20% les habilitats de gestió parental (en el cas dels pares i mares atesos).					
<u>Acció</u> Mantenir el Servei d'Atenció Familiar de Drogues i Pantalles (SAFDiP)					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés i de resultats)	Indicadors
Joves Famílies	CAP Ribes OAC Roquetes	Lídera: Ref. Pla	2022 - 2026	Registre activitat Avaluació pre i post (a partir dels instruments proposats a la Guia de continguts de la intervenció educativa en cànnabis)	Nº de casos nous Coneixements, actituds i pràctiques
<u>Descripció</u> El Servei d'atenció Familiar és un servei personalitzat que atén casos de joves i famílies que tenen dificultats i dubtes a l'hora d'abordar les situacions de consums inicials i/o problemàtics dels seus fills/es. És un servei que nuclea diferents accions del Pla (tallers preventius, protocol ASA, protocol als centres de secundària...) i permet efectuar derivacions des d'altres serveis menys especialitzats (serveis socials, joventut...).					
<u>Cost aprox</u> 9.878€ anuals					Nº hores / tècnic/a 12 hores setmanals (576 hores / any)
<u>Observacions</u>					

Eix 5: Comunicació i Sensibilització

EIX 5: COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ		
5.1	Comunicar les diferents accions del Pla a la ciutadania mitjançant la presència on-line a través d'un entorn web (un mínim de 1000 visites al llarg del Pla) i de les xarxes socials (un mínim de 300 seguidors a Instagram al llarg del Pla)	
	ACCIONS	
	5.1.1	Articular les diferents activitats i accions del Pla en una mateixa "marca"
	5.1.2	Presència on-line
5.2	Modificar actituds indulgents vers els usos de les substàncies psicoactives (especialment la cocaïna)	
	ACCIONS	
	5.2.1	Elaboració de materials preventius específics
5.3	Realitzar un mínim d'una acció de prevenció universal adreçada a tota la comunitat que puntuï, com a mínim, un 8 en una escala de satisfacció i que apoderi en un 50% els assistents en l'ús sensat de drogues i pantalles.	
	ACCIONS	
	5.3.1	Realitzar una jornada de prevenció adreçada a tot el municipi

Eix 5: PREVENCIÓ, COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ					Nº Acció: 5.1.1
<u>Objectiu</u> Comunicar les diferents accions del Pla a la ciutadania mitjançant la presència on-line a través d'un entorn web (un mínim de 1000 visites al llarg del Pla) i de les xarxes socials (un mínim de 300 seguidors a Instagram al llarg del Pla)					
<u>Acció</u> Articular les diferents activitats i accions del Pla en una mateixa "marca"					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (procés)	Indicadors
Pobl General		Lidera: Ref. Pla	2022 i 2024 Manteniment (2025 i 26)	Pàg web Conta Instagram	Nº de visites Nº de seguidors
<u>Descripció</u> Municipis amb Plans de prevenció de drogues i pantalles consolidats organitzen les diferents accions del Pla sota un nom i una imatge gràfica. Alguns exemples són: Traca , 1segon , Efecte Drogues . La idea és fer arribar a tota la ciutadania que s'estan fent accions en relació a la prevenció de drogues i pantalles a través d'una "marca" i una imatge gràfica. Aquesta acció també facilita la referencialitat de les accions, és a dir que qui va a fer el taller de prevenció al INS es presenta sota el nom i imatge del Pla i aquesta mateixa es troba als fulletons informatius i al stand de la Festa Major serà més fàcil que el públic destinatari entengui la proposta, s'hi vinculi i en faci ús.					
<u>Cost aprox</u> 1000€					<u>Nº hores / tècnic/a</u> 10 hores
<u>Observacions</u>					

Eix 5: PREVENCIÓ, COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ					Nº Acció: 5.2.1
<u>Objectiu</u> Modificar actituds indulgents vers els usos de les substàncies psicoactives (especialment la cocaïna)					
<u>Acció</u> Elaboració de materials preventius específics					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (procés i de resultat)	Indicadors
Pobl usuària de cocaïna		Lidera: Ref. Pla	2024	Registre d'activitat (al stand) Dades qualitatives (podeu trobar escales i instruments a la pàg 41 d'aquest document .	Nº de folletons impresos i repartits Percepció de presència d'actituds indulgents
<u>Descripció</u> Creació d'un material específic per abordar determinades actituds i comportaments relacionades amb el consum de cocaïna					
<u>Cost aprox</u> 700€ (disseny) Edició (1000€?)					<u>Nº hores / tècnic/a</u> 30 hores
<u>Observacions</u> També existeixen materials elaborats per Energy Control i per TRACA que es poden descarregar de les seves pàgines web gratuïtament.					

Eix 5: PREVENCIÓ, COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ					Nº Acció: 5.3.1
<u>Objectiu</u> Realitzar un mínim d'una acció de prevenció universal adreçada a tota la comunitat que puntuï, com a mínim, un 8 en una escala de satisfacció i que apoderi en un 50% els assistents en l'ús sensat de drogues i pantalles.					
<u>Acció</u> Realitzar una jornada de prevenció adreçada a tot el municipi					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (procés i satisfacció)	Indicadors
Pobl general		Lidera: Ref. Pla	2025	Registre d'activitat Enquesta valoració	Nº assistents Valoració activitat
<u>Descripció</u> Organització d'una jornada de prevenció de drogues i pantalles que abordi algun dels temes que preocupin més a la ciutadania al voltant del consum de drogues i/o ús de pantalles.					
<u>Cost aprox</u> 300€					Nº <u>hores</u> / <u>tècnic/a</u> 20 hores
<u>Observacions</u>					

Eix 6: Prevenció, recerca i coneixement

EIX 6: PREVENCIÓ, RECERCA I CONEIXEMENT		
6.1	Organitzar com a mínim 1 espai de treball tècnic per tal d'aprofundir en el coneixement sobre la dinàmica del "botellon" i com intervenir-hi.	
	ACCIONS	
	6.1.1	Crear espais de reflexió conjunta al voltant del fenomen del "botellon" i el seu abordatge en la intervenció socio-educativa
6.2	Organitzar com a mínim 1 espai de treball tècnic per tal d'aprofundir en el coneixement sobre l'aspecte "ètnic" en relació al tràfic de drogues.	
	ACCIONS	
	6.2.1	Crear espais de reflexió conjunta al voltant d'aquest fenomen
6.3	Organitzar com a mínim 1 espai de treball tècnic i amb entitats organitzadores per tal d'aprofundir en el coneixement de l'impacte de la pandèmia en el canvi d'hàbits dels i les joves pel que fa a les dinàmiques d'oci nocturn.	
	ACCIONS	
	6.3.1	Crear espais de reflexió conjunta al voltant d'aquest fenomen

Eix 6: PREVENCIÓ, RECERCA I CONEIXEMENT					Nº Acció: 6.1.1
Objectiu Organitzar com a mínim 1 espai de treball tècnic per tal d'aprofundir en el coneixement sobre la dinàmica del "botellon" i com intervenir-hi.					
Acció Crear espais de reflexió conjunta al voltant del fenomen del "botellon" i el seu abordatge en la intervenció socio-educativa					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés)	Indicadors
Pobl general	Dependències de l'Ajuntament de Ribes o Roquetes	Lidera: Ref. Pla Col·laboren: Joventut Educació Cultura Altres	2024	Registre d'activitat	Nº taules rodones Nº professionals
Descripció Creació d'espais de reflexió comunitària (tipus taula rodona) entre diferents agents per tal de reflexionar i, tal vegada articular propostes, al voltant del fenomen del "botellon" particularment al municipi de St Pere de Ribes.					
Cost aprox Sense costos afegits					Nº <u>hores</u> / <u>tècnic/a</u> 10 hores
Observacions					

Eix 6: PREVENCIÓ, RECERCA I CONEIXEMENT					Nº Acció: 6.2.1
Objectiu Organitzar com a mínim 1 espai de treball tècnic per tal d'aprofundir en el coneixement sobre l'aspecte "ètnic" en relació al tràfic de drogues.					
Acció Crear espais de reflexió conjunta en relació a l'aspecte "ètnic" del tràfic de drogues.					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés)	Indicadors
Pobl general		Lidera: Ref. Pla Col·laboren: Joventut Educació Cultura Altres	2025	Registre d'activitat	Nº Espais de treball Nº assistents
Descripció Creació d'espais de reflexió comunitària (tipus taula rodona) entre diferents agents per tal de reflexionar i, tal vegada articular propostes, en relació a l'aspecte "ètnic" del tràfic de drogues. particularment al municipi de St Pere de Ribes.					
Cost aprox Sense costos afegits					Nº <u>hores</u> / <u>tècnic/a</u> 10 hores
Observacions					

Eix 6: PREVENCIÓ, RECERCA I CONEIXEMENT					Nº Acció: 6.3.1
Objectiu Organitzar com a mínim 1 espai de treball tècnic i amb entitats organitzadores per tal d'aprofundir en el coneixement de l'impacte de la pandèmia en el canvi d'hàbits dels i les joves pel que fa a les dinàmiques d'oci nocturn.					
Acció Crear espais de reflexió conjunta en relació a aquest fenomen.					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés)	Indicadors
Pobl general		Lidera: Ref. Pla Col·laboren: Joventut Educació Cultura Altres	2023	Registre d'activitat	Nº Espais de treball Nº assistents
Descripció Creació d'espais de reflexió comunitària (tipus taula rodona) entre diferents agents per tal de reflexionar i, tal vegada articular propostes, en relació al canvi d'hàbits en l'oci nocturn dels i les joves que ha suposat el COVID.					
Cost aprox Sense costos afegits					Nº hores / tècnic/a 10 hores
Observacions					

Eix 7: Coordinació i Planificació

EIX 7: COORDINACIÓ I PLANIFICACIÓ		
7.1	Establir i mantenir relacions col·laboratives amb les diferents àrees del municipi que afectin les accions del Pla mitjançant, com a mínim, 1 espai de col·laboració anual.	
	ACCIONS	
	7.1.1	Participar dels espais de treball comunitari que afecten el Pla
7.2	Potenciar el treball comunitari i participatiu del Pla	
	ACCIONS	
	7.2.1	Realització d'una reunió anual entre el Grup motor i la Comissió Tècnica per valorar accions realitzades i consensuar el Pla de treball de l'any següent.
	7.2.2	Realització d'una reunió anual entre el Grup motor i la Comissió Política per validar el Pla de treball i dotar-lo de pressupost.
	7.2.3	Realització de reunions de seguiment entre el Grup motor i els equips de treball específics en els casos que sigui necessari.
	7.2.4	Coordinació amb altres plans sobre prevenció de conductes addictives de la comarca (Vilanova i la Geltrú, Cubelles, Canyelles, Olivella, Sitges, etc.).
7.3	Planificar l'oferta d'activitats preventives amb adolescents i joves que s'ofereixen al municipi mitjançant la creació d'un calendari d'activitats.	
	ACCIONS	
	7.3.1	Planificar els continguts preventius adequats a cada curs escolar (primària i secundària)
	7.3.2	Acordar calendari entre entitat i INS

Eix 7: COORDINACIÓ I PLANIFICACIÓ					Nº Acció: 7.1.1
<u>Objectiu</u> Establir i mantenir relacions col·laboratives amb les diferents àrees del municipi que afectin les accions del Pla mitjançant, com a mínim, 1 espai de col·laboració anual.					
<u>Acció</u> Participar dels espais de treball comunitari que afecten el Pla					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés)	Indicadors
Tècnics/es del municipi		Tècnic/a del Pla Joventut Educació Cultura Altres...	2022-26	Registre activitat	Nº reunions
<u>Descripció</u> Articular trobades entre els agents del municipi (i si calgués, de fora) per abordar les qüestions referents al desenvolupament del Pla. Així mateix, participar d'aquelles reunions, trobades, jornades, etc...de temàtiques relatives al Pla que proposin les diferents àrees del municipi.					
<u>Cost aprox</u> Sense costos afegits					<u>Nº hores / tècnic/a</u> 30 hores / anuals
<u>Observacions</u>					

Eix 7: COORDINACIÓ I PLANIFICACIÓ					Nº Acció: 7.2.1
<u>Objectiu</u> Potenciar el treball comunitari i participatiu del Pla					
<u>Acció</u> Realització d'una reunió anual entre el Grup motor i la Comissió Tècnica per valorar accions realitzades i consensuar el Pla de treball de l'any següent.					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés)	Indicadors
Tècnics/es del municipi		Tècnic/a ref del Pla Joventut Educació Cultura Altres...	2022-26	Registre activitat	Nº reunions
<u>Descripció</u>					
<u>Cost aprox</u> Sense costos afegits					<u>Nº hores / tècnic/a</u> 10 hores / anuals
<u>Observacions</u>					

Eix 7: COORDINACIÓ I PLANIFICACIÓ					Nº Acció: 7.2.2
<u>Objectiu</u> Potenciar el treball comunitari i participatiu del Pla					
<u>Acció</u> Realització d'una reunió anual entre el Grup motor i la Comissió Política per validar el Pla de treball i dotar-lo de pressupost.					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés)	Indicadors
Tècnics/es del municipi		Tècnic/a del Pla Joventut Educació Cultura Altres...	ref 2022-26	Registre activitat	Nº reunions
<u>Descripció</u>					
<u>Cost aprox</u> Sense costos afegits					<u>Nº hores / tècnic/a</u> 10 hores / anuals
<u>Observacions</u>					

Eix 7: COORDINACIÓ I PLANIFICACIÓ					Nº Acció: 7.2.3
<u>Objectiu</u> Potenciar el treball comunitari i participatiu del Pla					
<u>Acció</u> Realització de reunions de seguiment entre el Grup motor i els equips de treball específics en els casos que sigui necessari.					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés)	Indicadors
Tècnics/es del municipi		Tècnic/a ref del Pla Joventut Educació Cultura Altres...	2022-26	Registre activitat	Nº reunions
<u>Descripció</u>					
<u>Cost aprox</u> Sense costos afegits					<u>Nº hores / tècnic/a</u> 10 hores / anuals
<u>Observacions</u>					

Eix 7: COORDINACIÓ I PLANIFICACIÓ					Nº Acció: 7.2.4
<u>Objectiu</u> Potenciar el treball comunitari i participatiu del Pla					
<u>Acció</u> Coordinació amb altres plans sobre prevenció de conductes addictives de la comarca (Vilanova i la Geltrú, Cubelles, Canyelles, Olivella, Sitges, etc.).					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés)	Indicadors
Tècnics/es del municipi		Tècnic/a ref del Pla Joventut Educació Cultura Altres...	2022-26	Registre activitat	Nº reunions
<u>Descripció</u>					
<u>Cost aprox</u> Sense costos afegits					<u>Nº hores / tècnic/a</u> 10 hores / anuals
<u>Observacions</u>					

Eix 7: COORDINACIÓ I PLANIFICACIÓ					Nº Acció: 7.3.1
<u>Objectiu</u> Planificar l'oferta d'activitats preventives amb adolescents i joves que s'ofereixen al municipi.					
<u>Acció</u> Planificar els continguts preventius adequats a cada curs escolar (primària i secundària)					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés)	Indicadors
Joves Primària Secundària		Lidera: Ref Pla Col·labora: Educació	2022	Registre activitat	Planning anual
<u>Descripció</u> Treballar i consensuar els continguts preventius que es donaran a cada curs escolar (de primària i de secundària).					
<u>Cost aprox</u> Sense costos afegits					<u>Nº hores / tècnic/a</u> 25 hores
<u>Observacions</u>					

Eix 7: COORDINACIÓ I PLANIFICACIÓ					Nº Acció: 7.3.2
<u>Objectiu</u> Planificar l'oferta d'activitats preventives amb adolescents i joves que s'ofereixen al municipi.					
<u>Acció</u> Acordar calendari entre entitat i escola / INS					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Temporalització	Instruments d'avaluació (de procés)	Indicadors
Joves Primària Secundària		Lidera: Ref Pla Col·labora: Educació	2022-26	Registre activitat	Planning
<u>Descripció</u> Consensuar un calendari entre l'entitat que realitzarà els tallers preventius a l'àmbit escolar i les escoles o instituts. Vetllar perquè es compleixin.					
<u>Cost aprox</u> Sense costos afegits					<u>Nº hores / tècnic/a</u> 25 hores / anuals
<u>Observacions</u>					

10. Calendari del Pla 2022-26

EIX	Nº	ACCIÓ	2022	2023	2024	2025	2026
1. Prevenció i educació	1.1.1	Contractar i supervisar tallers preventius per a adolescents i joves sobre el consum de drogues amb persp. de gènere					
	1.1.2	Contractar i supervisar tallers preventius per a adolescents i joves sobre l'ús crític de pantalles amb persp. de gènere					
	1.1.3	Contractar i supervisar altres propostes preventives (guies, exposicions, obres de teatre...) adreçades a l'alumnat de primària i o secundària en matèria de prevenció de drogues i o pantalles					
	1.2.1	Creació d'un Protocol de detecció i derivació del centre educatiu per al consum de drogues i l'ús problemàtic de pantalles als centres educatius de secundària.	Creació Creació		Manteniment		
	1.3.1	Programa Connecta't amb els teus fills					
	1.3.2	Formació a pares i mares de primària (6è) orientada a la transició cap a secundària. Basat amb els materials del programa TRACA.					
	1.4.1	Elaboració d'un material preventiu adreçat a les famílies					
2. Prevenció Oci i Festa	2.1.1	Creació d'espais d'atenció informació i sensibilització de drogues en els contextos festius, especialment a les festes al carrer, i d'atenció a les intoxicacions etíliques amb del treball entre iguals. Coordinació amb Punts Liles					
	2.1.2	Programa de capacitat de Joves Agents de Salut (possible vinculació amb F.P.)			Inici		
	2.2.1	Formació als col·lectius de tècnics que requereixin formació específica sobre prevenció de drogues i/o pantalles					
	2.2.2	Formació a les entitats per una Dispensació Responsable d'Alcohol (vinculat al protocol de violències masclistes)					
	2.3.1	Creació d'espais de debat multisectorials per ampliar l'oferta d'oci al municipi					
	2.4.1	Presentació del Pla de prevenció de drogues i pantalles a entitats i promotors de l'oci nocturn					
	2.5.1	Creació d'un grup de treball específic (multisectorial)					
	2.5.2	Transport públic gratuït en moments clau (pla pilot)			Inici	Pilot	

3. Prevenció i comunitat	3.1.1	Tallers de prevenció en espais educatius no formals					
	3.2.1	Programa formatiu específic SPORTSALUS. Vinculació amb SAFDiP					
	3.3.1	Articular a nivell politico-tècnic el programa de Mesures Alternatives a la Sanció Administrativa per Consum de Drogues en Via Pública (Mesures ASA). Vinculació amb SAFDiP	Creació		Inici		
	3.4.1	Formació i capacitació de les persones responsables (propietaris) i dispensadores de cànnabis en matèria de prevenció i reducció de riscos.					
4. Atenció	4.1.1	Mantenir el Servei d'Atenció Familiar de Drogues i Pantalles (SAFDiP)					
5. Comunic. i sensibilitz.	5.1.1	Articular les diferents activitats i accions del Pla en una mateixa "marca"					
	5.1.2	Presència on-line	Creació			Manteniment	
	5.2.1	Creació de materials preventius específics					
	5.3.1	Realitzar una jornada de prevenció adreçada a tot el municipi					
6. Recerca i coneixement	6.1.1	Crear espais de reflexió conjunta al voltant del fenomen del "botellon" i el seu abordatge en la intervenció					
	6.2.1	Crear espais de reflexió conjunta al voltant d'aquest fenomen					
	6.3.1	Crear espais de reflexió conjunta al voltant d'aquest fenomen					
7. Coordinació i planificació	7.1.1	Participar dels espais de treball comunitari que afecten el Pla					
	7.2.1	Realització d'una reunió anual entre el Grup motor i la Comissió Tècnica per valorar accions realitzades i consensuar el Pla de treball de l'any següent.					
	7.2.2	Realització d'una reunió anual entre el Grup motor i la Comissió Política per validar el Pla de treball i dotar-lo de press					
	7.2.3	Realització de reunions de seguiment entre el Grup motor i els equips de treball en els casos que sigui necessari.					
	7.2.4	Coordinació amb altres plans sobre prevenció de conductes addictives de la comarca (Vilanova i la Geltrú, Cubelles, Canyelles, Olivella, Sitges, etc.).					
	7.3.1	Planificar els continguts preventius adequats a cada curs escolar (primària i secundària)					
	7.3.2	Acordar calendari entre entitat i INS					

Sant Pere de Ribes

11. Avaluació

L'Avaluació d'un Pla de prevenció de drogues és fonamental per valorar si s'estan fent bé o no les coses planificades. Però ¿què cal medir per obtenir unes conclusions adequades?

La EMCDDA² defineix avaluar com “dur a terme un procés sistemàtic de recollida, processament i anàlisi d'informació”. Dependrà del que ens interressi recollir, que podrem avaluar diferents dimensions de les actuacions del Pla.

Com que els objectius i les accions són de diferent naturalesa disposem de diferents tipus d'avaluació. Cadascun ve determinat per l'objecte sobre el qual es vol generar coneixement. En aquest sentit, la literatura ens ofereix molts tipus d'avaluació. Alvira (2002: 35) proposa una taxonomia exhaustiva i presenta **nou tipus d'avaluació**: necessitats, disseny, avaluabilitat, implementació, cobertura, seguiment, resultats, impacte i econòmica.

Tot i que com veiem es poden aplicar diferents tipus d'avaluació per medir diferents paràmetres d'efectivitat d'una intervenció, la literatura existent ens indica que, en el cas dels plans de drogues municipals, l'avaluació es limiti a l'avaluació de necessitats i de procés, ja que altres avaluacions com les d'impacte o de resultats sovint requereixen d'un equip especialitzat en avaluació que pugui articular un disseny, recollir dades i analitzar-les exhaustiva i adequadament. És en aquest sentit que la Guia de recomanacions per la planificació d'intervencions en prevenció sobre drogues (Generalitat de Catalunya) suggereix: “*l'avaluació de procés és el mínim que hauríem d'avaluar en una intervenció i fer-ho està a l'abast de qualsevol persona que planifiqui una intervenció, mentre que l'avaluació de resultats o d'impacte (social, sanitari o econòmic) només l'hauríem de fer si tenim accés a un equip de professionals amb experiència en avaluació d'intervencions*”.

Atès aquestes consideracions, el Pla de prevenció de drogues i pantalles de Sant Pere de Ribes 2022-26 **centra la seva avaluació en l'avaluació de necessitats, de procés i, fent un esforç en el disseny, però també en l'execució de l'avaluació, també està previst que s'apliquin avaluació de resultats**.

Abans d'explicar cada un d'aquests models d'avaluació, un apunt en relació al plantejament de l'avaluació d'aquest Pla. Per tal d'orientar i facilitar el disseny concret de l'avaluació, a cada fitxa d'activitat del Pla, s'inclouen dos apartats específics per a l'avaluació: els **indicadors** i els **instruments d'avaluació**. Els indicadors especifiquen allò que s'ha d'observar i registrar en funció del tipus d'avaluació i els instruments d'avaluació ve a referir-se a les eines o el procediment que s'utilitzarà per recollir els indicadors d'avaluació.

A continuació l'exemple de l'acció (2.1.1)

² A partir de: EMCDDA online glossary. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction.
<http://www.emcdda.europa.eu/publications/glossary>

Acció Creació d'un espai itinerant d'atenció, informació i sensibilització de drogues en els contextos festius, especialment a les festes al carrer, i d'atenció a les intoxicacions etíliques amb una perspectiva del treball entre iguals. Coordinació amb Punts Liles.					
Pobl. dest	Espai	Agents implicats	Tempor alització	Instruments d'avaluació (de procés i de resultat)	Indicadors
Població general Adolescents i joves	Carrer	Lidera: Tècnica cultura i festes Col·labore n: Ref Pla Joventut Educació	2022-26	Registre activitat al stand Registre intoxicacions a serveis de salut	Nº d'intervencions Nº de festivitats Nº materials repartits Nº de casos atesos Nº d'agents de Salut Nº intoxicacions etíliques

Com dèiem, passem a explicar com són les diferents tipologies d'avaluacions emprades al Pla (de necessitats, de procés i de resultats) i inclourem també la definició de l'avaluació d'impacte per si, a la llarga es pogués incorporar en el corpus avaluatiu del Pla. Les definicions de les diferents tipologies les emprarem a partir de les Orientacions aplicades per la millora dels plans municipals de drogues (Diputació de Barcelona: 2018).

Avaluació de necessitats

L'avaluació de necessitats l'hem d'entendre com el procés en què detectem **els àmbits, la població i la naturalesa de les accions preventives més importants a dur a terme** en el marc del pla de drogues. En gran mesura l'avaluació de necessitats **es recull a la fase diagnòstica del Pla**, on expliciten formalment quines són les necessitats de la població en relació a la prevenció del consum de substàncies.

Avaluació de procés

L'avaluació de procés ens permet donar resposta a aquestes tres preguntes:

1. L'execució de l'acció preventiva ha estat coherent amb la planificació? (implementació)
2. Aquesta ha arribat a la població diana en la quantitat que havíem dissenyat? (cobertura)
3. S'ha executat segons el procés planificat? (seguiment).

Al llarg del procés d'execució de les activitats preventives poden aparèixer diferents contratemps i dificultats que distorsionen l'assoliment dels objectius. Per això és molt important definir el procés de les activitats. **Entenem per procés el volum d'activitats que volem realitzar, el nombre de persones a qui volem arribar i la forma en què les durem a terme.** És important que durant la planificació pensem els **indicadors**, però més central que això és quantificar-los: només així podrem realitzar un judici de valor sobre la idoneïtat del procés.

Alguns exemples d'indicadors de procés que ens ofereix la Guia de recomanacions per la planificació d'intervencions en prevenció sobre drogues (Generalitat de Catalunya: 2016) són:

Cobertura	Quantes persones han participat en l'activitat? Quantes persones disposen del material? Quantes persones responien al perfil de la població diana ?
Exhaustivitat	Quantes actuacions s'han desenvolupat en la intervenció? Quines actuacions s'han desenvolupat en la intervenció?
Fidelitat	Quin percentatge de l'actuació s'ha aplicat segons el pla? Com s'han aplicat les accions? En quin ordre s'han aplicat? Quina ha estat la durada de les actuacions?
Adequació	Les actuacions han estat interessants per a la població? Les actuacions han estat útils per a la població? Les actuacions han estat comprensibles per a la població?
Implicació	La població participa/interacciona en les activitats?
Satisfacció	Quina valoració de l'actuació fa la població? Quina actuació ha agradat més (o menys)?

Avaluació de resultats

En l'àmbit de la prevenció, l'avaluació de resultats permet conèixer els efectes netament preventius de les activitats implementades, és a dir, ¿les accions preventives que executem provoquen els efectes desitjats i realment prevenen el consums de drogues, els seus riscos o les situacions no desitjades?

L'avaluació de resultats avalua el canvi en la població destinatària de les accions preventives degut a l'efecte d'aquestes. El canvi es pot donar a nivell psicosocial en la població destinatària (actituds, percepció de risc...) o a nivell comunitari (disminució de baralles, intoxicacions...). El **qüestionari** és l'eina per avaluar quantitativament l'eficàcia de

l'activitat preventiva sobretot de naturalesa psicosocial. Els registres i les tècniques qualitatives són ideals per avaluar els canvis en l'àmbit comunitari.

Avaluació d'impacte

Si l'avaluació de resultats es centra en els canvis produïts en la població destinatària de l'acció preventiva, l'avaluació d'impacte analitza els efectes de les accions preventives en el conjunt de la població. En el context municipal, avaluar l'impacte implica conèixer els efectes de la totalitat de les accions contemplades en el pla de drogues en el conjunt de la població del municipi. **L'avaluació de l'impacte del pla de drogues és el producte de l'avaluació de resultats sostinguda durant anys.** Una bona gestió dels registres i l'avaluació contínua ens permetran avaluar l'impacte del nostre pla de drogues. Podrem conèixer l'impacte del pla de drogues mitjançant els següents indicadors: disminució de la morbiditat associada al consum de drogues, disminució sostinguda de les prevalences de consum, reducció d'urgències hospitalàries per consum de drogues, disminució d'accidents de trànsit provocats per les drogues, reducció de demandes de tractament, disminució de famílies que sol·liciten assessorament, entre d'altres.

12. Recomanacions per la implementació del Pla

Un Pla de prevenció d'aquestes característiques és un projecte ambiciós que marca l'inici d'unes polítiques públiques de llarga durada. És per això que si la determinació d'implementació d'aquest Pla és ferma **es requereixen per executar-lo, com a mínim, tres elements clau**: uns recursos humans que liderin i referenciïn el Pla, un pressupost econòmic que permeti efectuar les accions previstes, i un equip tècnic i polític que doti d'estructura i articuli el Pla a nivell comunitari.

Recursos humans

Les activitats preventives que es plantegen d'es del Pla requereixen de, com a mínim, **una figura especialitzada en temes de prevenció de drogues i pantalles**. Aquest figura, en el cas d'un municipi amb les característiques de Sant Pere de Ribes, és **imprescindible** si es vol dotar de rigor, coherència i continuïtat les intervencions preventives. Les funcions principals que aquesta figura caldrà que assumeixi són:

- Liderar el Pla de prevenció de drogues i Pantalles
- Presentar i executar el Pla d'acció anual
- Atendre el Servei d'Atenció Familiar de Drogues i Pantalles (SAFDiP)
- Coordinació amb la resta d'àrees i persones de l'Ajuntament
- Contractar i supervisar les accions externalitzades
- Avaluar el Pla

El volum d'hores que ha d'estar contractada aquesta figura dependrà del nivell d'externalització de les accions que es vulgui donar. Recomanem que es faci una aposta clara per la contractació d'una figura tècnica especialitzada i que aquesta assumeixi el màxim de tasques i responsabilitats del Pla. Com més centralitzades estiguin les accions entorn d'una figura, major serà la referencialitat de les accions i de la població diana, i menys càrrega de treball d'altres professionals del municipi.

Pressupost econòmic

El pressupost econòmic del Pla ha de tenir en compte bàsicament dues variables. Per una banda el que seria el capítol 1 (o tot allò que fa referència a la contractació d'un tècnic/a) i, per altra banda, la resta de despeses que requereixen el Pla (material per l'*stand*, publicació de material preventiu, contractació de serveis complementaris...).

Pel que fa a la contractació d'una figura tècnica, de manera aproximada i orientativa, en el supòsit (recomanat) que es contractés un/a tècnic/a externalitzat d'una entitat a 35 hores setmanals durant tot l'any, caldria preveure una despesa d'uns 35.000 €/any. Caldria, a més, tenir en consideració que seria necessari realitzar un concurs obert (al superar el topall del contracte menor) amb el temps i la burocràcia corresponent.

Pel que fa a la resta de despeses relacionades amb el Pla, dependrà de si es contracta a una figura tècnica que pugui assumir moltes de les accions previstes al pla d'acció (i, per tant, reduint els costos de la subcontractació de serveis) o si, en canvi, es contracta una figura tècnica per menys hores i s'han de contractar altres serveis. Estaríem parlant d'una forquilla que va dels 4.700 € a 34.000 € de despeses. Podeu consultar una aproximació més detallada d'aquests escenaris a l'[annex 1](#).

Treball de perfil comunitari

El Pla de prevenció de drogues i pantalles té ADN comunitari. Pràcticament, totes les accions previstes al Pla compten amb la col·laboració d'altres àrees de l'Ajuntament i del teixit associatiu. Aquesta col·laboració no només és necessària per pensar, planificar i executar les accions sinó que sabem, empíricament, que les accions preventives que obtenen un major impacte són les que es plantegen des de diferents àrees. Per exemple, el disseny preventiu de les Festes Majors: Es munta un dispositiu tipus *stand* a la festa (amb professionals formats i referents pels i les joves on es dona informació preventiva, es fan testos d'alcoholèmia i es dona menjar i atenció a qui ho necessita). Es forma amb criteris de dispensació responsable a les persones que atendran a les barres. Es fan controls d'alcoholèmia a les principals rutes, i una setmana abans es fan tallers als instituts sobre els efectes de l'alcohol i com disminuir els riscos, especialment els associats a la conducció. En aquest exemple s'han mobilitzat com a mínim 5 àrees: Salut, Policia Local, Educació, Joventut i Participació i Festes. La suma i coordinació de les parts multiplica els efectes preventius de cada acció individual.

13. Recursos tècnics i econòmics externs

Hi ha diferents recursos que poden facilitar l'execució de les accions previstes al Pla. A continuació es comparteixen algunes de les línies de finançament o de suport tècnic que ofereix la Diputació de Barcelona. Així mateix, existeix finançament de programes per part de la Subdirecció General de Drogodependències així com de finançament econòmic per part de l'Àrea d'acció Social de la Generalitat.

Espais de millora contínua dels plans locals de prevenció de drogues i ús problemàtic de pantalles

Espai d'intercanvi d'experiències entre responsables i tècnics de plans locals de prevenció de drogues i ús problemàtic de pantalles que es troben en fase d'implementació o execució, amb l'objectiu de promoure la reflexió i millora conjunta de les intervencions i metodologies que es duen a terme a nivell local.

Inclou 5 sessions de treball amb una periodicitat mensual. A les sessions es treballaran les necessitats específiques de cada territori. Així mateix, s'aportarà coneixement i es donaran respostes pràctiques a aquestes necessitats de forma col·lectiva

Accés: <https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/fitxa?id=22095>

Actuacions de prevenció i detecció d'addiccions en adolescents i joves

Oferta específica adreçada a professionals dels ens locals que intervenen amb adolescents i joves amb l'objectiu de millorar la seva capacitat en matèria de drogues i de tecnologies de la informació i la comunicació (TIC). També s'ofereixen sessions educatives adreçades a famílies per promoure el bon ús de les pantalles.

Accés: <https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/fitxa?id=22009>

Contracte programa (serveis socials)

A través de la fitxa 49 s'estableix una prestació (1.2.8.1) pel servei de prevenció d'addiccions, que té la finalitat d'influir sobre els factors de risc i de protecció davant de les addiccions i facilitar informació a la població general i a les persones que presenten més vulnerabilitat en relació amb les addiccions i els seus efectes, a fi d'incrementar les estratègies de protecció davant del risc.

Protocol de detecció i actuació als INS

Assessorament tècnic per l'elaboració d'un protocol de detecció i actuació en casos de consum de drogues als centres d'educació secundària. Catàleg de serveis Diputació de Barcelona.

Accés: <https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/fitxa?id=21218>

Bibliografia

Alonso, José Manuel; Duràn, Antoni M.; Larriba, Jaume. Què podem fer els serveis bàsics d'atenció social primària davant les drogodependències? Barcelona: Promoció i Desenvolupament Social, 1998.

Altell, G; Martí, M. Guia pràctica per la incorporació de la perspectiva de gènere en la prevenció i abordatge de les addiccions. Cartografies Humanes i Socials. Àrea de Cohesió Social, Ciutadania i Benestar. 2021

Alvira, Francisco . Metodología de la evaluación de programas. Madrid: CIS. Original de 1991. 2002.

Becoña Iglesias E. Bases teóricas que sustentan los programas de prevención de drogas. Madrid: Delegación del Gobierno para el Plan Nacional Sobre Drogas. Ministerio del Interior, 1999.

Becoña Iglesias E. Bases científicas que sustentan los programas de prevención de drogas. Madrid: Delegación del Gobierno para el Plan Nacional Sobre Drogas. Ministerio del Interior, 2002.

Bernabeu, J i Puentes, N. Guia Sortim? . Subdirecció General de Drogodependències, 2010.

Colom, Joan; Estrada, Maria; Larriba, Jaume (dir). Guia de recomanacions per a la planificació de les intervencions en prevenció sobre drogues. Barcelona: Departament de Salut, Generalitat de Catalunya, 2016.

Delegación del Gobierno para el Plan nacional sobre Drogas. Estrategia Nacional sobre Drogas 2009-2016. Madrid: Ministerio de Sanidad y Política Social, 2009.

Diputació de Barcelona. Document Marc de la Xarxa Local de Prevenció de Drogodependències. Barcelona, 2006.

Diputació de Barcelona. Espai de millora contínua dels plans locals de prevenció de drogues 2018. Orientacions aplicades per la millora dels plans municipals de drogues. Barcelona 2018.

Echeburua, E. i Requesens, A. (2012). Adicción a las redes sociales y nuevas tecnologías en niños y adolescentes: Guía para educadores. Madrid, Pirámide.

Fundación Igenus. Observatori de Nous Consums de drogues en l'àmbit juvenil a Catalunya. Informe 2008. Fundació Institut Genus, Gener 2009.

Funes, J. Nosotros los adolescentes y las drogas. Ministerio de Salud y consumo. Plan Nacional Sobre Drogas. Madrid, 1990.

Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. Llibre Blanc de la Prevenció a Catalunya: Consum de drogues i problemes associats. Subdirecció General de Drogodependències. Barcelona, 2008.

Grup IGIA i col·laboradors/es. Contextos sujetos y drogas: un manual sobre drogodependencias. Barcelona- Madrid: Ajuntament de Barcelona y FAD, 2000.

Jové, Albert; Rué, Emma. Pla local de prevenció de drogodependències. Orientacions per al diagnòstic. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2016. (Sèrie Benestar i Ciutadania)

Larriba, Jaume [et al.]. Plans locals de prevenció de les drogodependències. Guia per al foment de la participació. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2008. (Documents de Treball, Benestar Social; 5)

Martínez Oró, D.P. i Pallarés, J. Entre rayas. La mirada adolescente hacia la cocaína. Milenio. Lleida, 2009.

NIDA. Cómo prevenir el uso de drogas en los niños y los adolescentes. Maryland, 2004.

Palacios Garcia, Dolores. Manual para la elaboración de Programas Municipales Sobre Drogas. Federación Española de Municipios y Provincias, 2001.

Plan Nacional Sobre Drogas. Informe de la Encuesta Domiciliaria sobre alcohol y drogas en España (EDADES) 2007-08. Delegación del Gobierno para el PNSD. Madrid, 2008.

Ramirez de Arellano, Alfonso. Actuar localmente en (drogo)dependencias. Pistas para la elaboración de estrategias, planes y programas municipales. GiD Grupo Interdisciplinar sobre Drogas. Madrid, 2002.

Rojas, F. Fundamentos teòrics para la prevenció del uso de drogas. Preveduc

SPOTT - Equip tècnic, Centre de prevenció i intervenció en drogodependències. Guia per a l'elaboració d'un pla local de prevenció de drogodependències. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2012.

Universitat de Barcelona. Màster de Drogodependències. Mòdul 4: Models d'intervenció, plans d'actuació territorial i aspectes legislatius d'interès en drogodependències.

V Plan de drogodependencias del País Vasco.

Xarxa Local de Prevenció de Drogodependències. Guia d'avaluació de Programes preventius en drogodependències. Documents de treball. Diputació de Barcelona. Novembre 2008.

Xarxa Perifèrics: Xarxa d'ens locals i entitats que treballen en prevenció en l'àmbit de les drogues. Document Fundacional. Lleida, 2010.

Ajuntament
Sant Pere de Ribes

ANNEX 1

Pla de treball anual (2022-23)

El pla de treball 2022-23 és una proposta de treball que es basa en aquelles accions preventives que s'han considerat prioritàries -d'entre la totalitat d'accions proposades- per la Comissió Participativa a partir d'una dinàmica de treball es es va dur a terme en durant l'elaboració del Pla. Es pot consultar el document del pla de treball anual 2022-23 a aquest [enllaç](#) i un resum a continuació:

[illegible]

ANNEX 2

Apunts sobre l'evidència i l'eficàcia de les accions preventives

Una part central del Pla de prevenció de drogues i pantalles de Sant Pere de Ribes 2022-26 és el Pla d'acció. En aquest apartat es proposen una sèrie d'accions preventives que es deriven de la detecció de necessitats de l'apartat de Diagnosi.

En aquest annex hem volgut justificar si bé no totes, la gran majoria d'accions proposades en base a la seva evidència científica.

Tot i estar desactualitzat, el major esforç que s'ha fet fins al moment en la recopilació de l'evidència disponible, es troba en el Llibre blanc de la prevenció a Catalunya: Consum de drogues i problemes associats. Subdirecció General de Drogodependències. Barcelona, 2008. En aquest document es pot trobar informació àmplia sobre què funciona i que no funciona en matèria de prevenció de drogues a partir de l'evidència científica disponible. A continuació presentem un resum esquemàtic d'allò que sí que funciona en funció del tipus de prevenció que aplica i en funció del tipus de substància (diferencia alcohol, tabac, i la resta de drogues s'engloben en un apartat "altres drogues").

Podem veure doncs com la gran majoria d'accions presentades es recullen de manera genèrica en el següent requadre / resum.

Prevenció	Alcohol	Tabac	Altres drogues
Universal	> En l'àmbit comunitari, les estratègies de protecció i control efectives són l'augment dels preus de l'alcohol mitjançant l'increment de la fiscalitat; vigilar el compliment de les lleis (controls d'alcoholèmia, seguiment de la venda a l'edat mínima requerida, regulació i compliment de les llicències de venda, regulació dels horaris de venda, regulació del consum públic); restricció de la publicitat, limitant-la a la descripció del producte i suprimint-la dels mitjans de comunicació com la televisió o el cinema, reducció del nivell d'alcoholèmia fins a 0,2 g/l en població jove. > Programes escolars d'influència social i entrenament en habilitats per la vida, combinats amb components familiars i comunitaris. > Programes d'enfortiment familiar: gestió de límits i normes, i lligams afectius. > Programes d'ajuda als treballadors han demostrat ser efectius per reduir els problemes d'alcohol de les persones afectades. > Intervencions breus en l'àmbit assistencial (atenció primària). > Campanyes als mitjans de comunicació completes, ben plantejades i ben executades, que es duen a terme juntament amb altres activitats preventives de caràcter comunitari i educatiu.	> En l'àmbit comunitari, les estratègies de protecció i control són efectives. En especial l'augment dels preus del tabac mitjançant l'increment de la fiscalitat, vigilar el compliment de les lleis (espais públics lliures de fum, regulació de la venda, prohibició de tota mena de la publicitat, promoció o patrocini, etc.), informar, mitjançant un etiquetatge apropiat, les persones que fumen sobre els components nocius del tabac. > Utilitzar estratègies informatives i educatives basades en el model de la influència social. > Els programes que entrenen –utilitzant mètodes interactius– en l'adquisició d'habilitats de presa de decisions i resolució de problemes. És important posar èmfasi tant en la millora de la imatge pròpia i l'autoconfiança, com en l'enfortiment d'habilitats per refusar les pressions per consumir tabac. > Implantar les intervencions educatives a la preadolescència, quan el risc de començar a fumar és màxim. > Programes complets, multisectorials (àmbits comunitari, escolar i mitjans de comunicació), que utilitzen mètodes i missatges apropiats de prevenció del tabaquisme per a cada edat i que són sensibles a la cultura pròpia de cada grup social durant la preadolescència. > La col·laboració dels professionals de la salut per identificar i remetre els joves que ho desitgin a participar en programes per deixar de fumar. > Repetir els programes de sensibilització en	> En l'àmbit escolar, les intervencions que utilitzen estratègies d'influència social, mètodes interactius, que són liderats per iguals i que inclouen un component familiar i sessions de reforç són les més efectives. > En l'àmbit escolar, les intervencions puntuals, que només proporcionen informació o que se centren en la dimensió afectiva són poc efectives. > Els programes extraescolars són en general menys efectius. Els programes que treballen la influència social són més eficaços. > L'oferta d'oci alternatiu presenta certa efectivitat quan va dirigida a una població en situació de risc alt s'enfoquin com a programes intensius de servei a la comunitat, incloguin continguts específics de prevenció del consum de drogues i d'habilitats per a la vida, i utilitzin a iguals com a mediadors. > En l'àmbit laboral les estratègies universals de prevenció del consum de drogues incorporades dins l'estructura d'altres intervencions de caràcter més general (de promoció de la salut), han demostrat ser cost-efectives.

		mitjans de comunicació periòdicament per reforçar l'impacte dels missatges	
Selectiva	> Programes educatius que inclouen el qüestionament de mites, la clarificació de normes i valors sobre el consum excessiu i l'augment motivacional per prevenir la conducció sota els efectes de l'alcohol. > Campanyes als mitjans de comunicació per prevenir la conducció sota els efectes de l'alcohol, que utilitzin canals i missatges adaptats a la població en situació de risc. > Intervencions breus en l'àmbit assistencial d'atenció primària, hospitalària i d'urgències.	> Explorar alternatives a les estratègies actuals adreçades a pares i mares, per reduir els danys produïts pel FAT en fills de pares i mares que fumen. > Cal que els estudis en aquest àmbit siguin sensibles a aspectes de gènere. > Cal millorar la qualitat metodològica dels estudis d'avaluació	> Programes educatius d'entrenament d'habilitats personals i socials, d'abordatge de mites respecte a les drogues, modificació d'expectatives i actituds de risc, i de foment de la vinculació a la comunitat. > Els programes d'informació i sensibilització desenvolupats en espais d'oci on es produeix el consum de drogues, que tenen per objectius: fomentar una cultura d'oci intel·ligent que no creï problemes per a la salut dels joves, i augmentar la presa de decisions responsable per a l'autoprotecció davant del consum. > La implicació de tots els actors del sector de l'oci nocturn per intentar promoure l'adopció de mesures de salut i seguretat en els espais d'oci. > Els programes de detecció precoç i derivació per identificar les persones que estan en situació de risc pel que fa al desenvolupament potencial de problemes relacionats amb les drogues, des dels serveis de salut, socials, educatius i del lleure, del seu entorn proper. > Intervencions intensives en l'àmbit de la família que incloguin l'aprenentatge d'habilitats educatives, entrevistes motivacionals, consells per l'interacció familiar, educació sobre gestió familiar i de maneig de l'estrès.

Indicada	> Programes de cribratge per identificar les persones que presenten consums problemàtics. > Intervencions breus en l'àmbit de l'assistència primària, serveis especialitzats, àmbit hospitalari, especialment als serveis d'urgències. > En l'àmbit educatiu, la realització d'intervencions breus o de derivació a serveis especialitzats en prevenció indicada. > Els programes d'ajuda als treballadors per adreçar un consum d'alcohol problemàtic són cost efectius	> Intervencions breus en els serveis de salut, especialment a la consulta de pediatria que utilitzen tecnologies atractives per als joves que inicien un consum regular, com ara programes interactius a través d'ordinadors	> Intervencions breus a la consulta de pediatria. > Intervencions de cribratge i derivació realitzades pels serveis d'urgències. > Intervencions breus o de derivació a serveis especialitzats en prevenció indicada, en l'àmbit educatiu. > Esforços de reducció de l'oferta i de reducció de la promoció de substàncies addictives entre els joves. > Intervencions per a la capacitat de pares i mares en relació al tractament dels fills amb problemes relacionats amb els consums de drogues.
Determinada	> La teràpia cognitivoconductual és efectiva. > L'entrenament per millorar les habilitats socials, intervencions motivacionals, teràpia familiar i marital i la promoció d'oportunitats de vinculació en la comunitat, també s'ha comprovat que són efectius. > Les intervencions breus des dels diferents nivells assistencials (atenció primària, especialitzada, serveis hospitalaris i d'urgències). > La farmacoteràpia.	> Línies telefòniques d'ajuda terapèutica proactiva. > Intervenció breu per part de professionals de la salut. > L'efectivitat és proporcional a la intensitat de la intervenció. > Assessorament fora de l'atenció clínica (educadors de la salut o psicòlegs). > Tractament psicològic, individual o grupal. > Assessorament individual en el lloc de treball. > Tractaments farmacològics de cessació (TSN) i bupropió i varenciclina. > Tractament especialitzat per pacients que no ho aconsegueixin amb intervencions breus: combinació de tractament psicològic i tractament farmacològic. > Les mesures de protecció i control com les polítiques d'espais lliures de fum i missatges de promoció d'estils de vida lliures de fum.	> Hi ha evidència molt sòlida que demostra que els programes d'intercanvi de xeringues són efectius i cost-eficaços per reduir els danys produïts pel consum de drogues per via parenteral. > Els programes de manteniment amb metadona redueixen la mortalitat de la població tractada, els comportaments de risc relacionats amb la transmissió de la sida i les taxes de delinqüència. > Les sales de venipunció també són efectives com a estratègia de reducció de danys. > L'evidència de què es disposa actualment és bastant reduïda sobre altres tàctiques, com ara les vies d'administració no injectables i les intervencions breus.

